

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2019-2020

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Štěpánka Vondráčková

Český statistický úřad a jeho šetření v domácnostech

Praha 2020

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2019-2020

BACHELOR THESIS

Štěpánka Vondráčková

The Czech Statistical Office and its survey in households

Prague 2020

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 14. 2. 2020

Štěpánka Vondráčková

Poděkování

Děkuji doc. PhDr. JUDr. Jakobovi Rákosníkovi, Ph.D. za odborné vedené této práce a řadu cenných připomínek.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou statistických šetření v domácnostech, která provádí Český statistický úřad. Teoretická část informuje o historii statistiky a o statistických metodách. Pozornost je věnována pravidelným a mimořádným výběrovým šetřením ČSÚ. Praktická část je zaměřena na charakteristiku a metodiku „Výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách“. Dále se zabývá vymezením pojmu materiální deprivace. Výzkumným cílem bakalářské práce je analýza materiální deprivace v České republice v letech 2013-2018 metodou komparace a její zhodnocení.

Klíčová slova

Český statistický úřad, materiální deprivace, statistické zjišťování, šetření v domácnostech, výběrové šetření, Výběrové šetření o příjmech a životních podmínkách, životní úroveň

Annotation

The Bachelor thesis deals with the statistical surveys in households performed the Czech Statistical Office. Theoretical part describes the history of statistics and statistical methods including regular and extraordinary investigations. Practical part focuses on characteristics and methodology of „Statistics on income and living conditions“. In addition it describes the term of material deprivation. The goal of the bachelor thesis is to analyse material deprivation in Czech Republic between years 2013 and 2018 by comparison method and its evaluation.

Keywords

Czech Statistical Office, material deprivation, standard of living, statistical investigation, Statistics on income and living conditions, survey in households, tender process

OBSAH

ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 POČÁTKY STATISTIKY	12
1.1 Historický přehled.....	12
1.2 Statistika v českých zemích	13
2 ZŘÍZENÍ STATISTICKÝCH ÚŘADŮ	14
2.1. Zemský statistický úřad, Státní úřad statistický, Ústřední statistický úřad	14
2.2 Statistika v období (1945-1989)	14
2.3 Fáze transformace, ČSÚ po roce 1989	15
3 SOUČASNÉ FUNGOVÁNÍ STATISTICKÉ SLUŽBY V ČR	17
4 VÝBĚROVÁ ŠETŘENÍ	18
4.1 Základní pojmy	18
4.2 Charakteristika výběrového šetření	19
4.3 Výběrové postupy	19
4.3.1 Výběrový soubor a jeho druhy.....	19
4.3.2 Typy výběrových šetření	21
4.4 Sběr dat	22
4.4.1 Dotazování	22
4.4.2 Funkce tazatele v rozhovoru	22
4.4.3 Tvorba dotazníku	22
4.4.4 Pilotní přezkoušení šetření	23

4.4.5 Dotazníkové šetření (SURVEY).....	24
4.4.6 Chyby při sběru dat.....	24
4.5 Statistické zpracování primárních dat.....	25
4.5.1 Jednorozměrné třídění a popis	25
4.5.2 Dvourozměrné třídění a popis.....	26
4.5.3 Vícerozměrné třídění a popis	26
4.6 Odhady.....	26
4.7 Charakteristika vícerozměrných metod	27
4.8 Časové řady.....	28
5 VÝBĚROVÁ ŠETŘENÍ ČSÚ	29
5.1 Pravidelná šetření ČSÚ	29
5.1.1 Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)	29
5.1.2 Výběrové šetření cestovního ruchu (VŠCR).....	29
5.1.3 Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v domácnostech (VŠIT)	30
5.1.4 Statistika rodinných účtů (SRÚ)	30
5.2 Mimořádná šetření ČSÚ	31
5.2.1 Výběrové šetření o zdraví (EHIS)	31
5.2.2 Výběrové šetření osob se zdravotním postižením (VŠPO)	31
5.2.3 Výběrové šetření o energetické spotřebě v domácnostech (ENERGO)	31
5.2.4 Šetření o vzdělávání dospělých (AES)	32

PRAKTICKÁ ČÁST	33
6 ŠETŘENÍ O PŘÍJMECH A ŽIVOTNÍCH PODMÍNKÁCH	33
6.1 Stanovení cíle a metodologie	33
6.2 Charakteristika výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách	34
6.3 Metodika výběrového šetření SILC	35
6.4 Materiální deprivace	39
6.4.1 Materiální deprivace v roce 2013	40
6.4.2 Materiální deprivace v roce 2014	41
6.4.3 Materiální deprivace v roce 2015	42
6.4.4 Materiální deprivace v roce 2016	43
6.4.5 Materiální deprivace v roce 2017	44
6.4.6 Materiální deprivace v roce 2018	45
6.5 Porovnání míry materiální deprivace 2013-2018	46
6.6 Shrnutí materiální deprivace v letech 2013-2018	47
6.7 Vlastní přínos autorky z praxe	50
6.8 Analýza výběrových šetření ČSÚ	52
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZKRATEK	61
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	62
SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Hlavní úlohou Českého statistického úřadu je zjišťování a zpracování statistických dat. Disponuje rozsáhlou tazatelskou sítí, která provádí šetření v domácnostech. Šetření v domácnostech jsou pro většinu veřejnosti velkou neznámou. Lidé nemají představu, proč Český statistický úřad výběrová šetření realizuje a k jakým účelům slouží. Je potřeba si uvědomit, že díky terénním zjišťováním, která provádí tazatelé přímo v domácnostech respondentů, získá Český statistický úřad velmi cenná a kvalitní data, která by jiným způsobem nezískal. Data ve formě sumarizovaných statistických dat jsou využívána nejen širokou veřejností, ale také jsou poskytována různým institucím, které data využívají k vědeckým i jiným účelům. Výběrová šetření Českého statistického úřadu jsou zaměřena především na oblast trhu práce, cestovního ruchu, využívání informačních technologií a na sociální statistiky.

Materiální deprivaci jsem si zvolila pro podrobnou analýzu proto, že jde o společensky kontroverzní a často diskutované téma a „Výběrové šetření o příjmech a životních podmínkách“ je jedním z klíčových pramenů, které poskytuje relativně spolehlivá data pro politické a správní rozhodování. Dalším důvodem je také skutečnost, že pracuji v Českém statistickém úřadě na pozici univerzální tazatelky šetření v domácnostech a na daném šetření se každoročně podílím.

Hlavním cílem bakalářské práce je deskripce metodiky šetření v domácnostech prováděných ČSÚ a její analýza. Autorka zanalyzuje způsob, jakým se výběrová šetření ČSÚ provádí a zaměří se na výhody a nevýhody výběrových šetření.

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí, z teoretické a praktické. Cílem teoretické části je poskytnout náhled do historie statistiky, na zřízení statistických úřadů na našem území a také na současné fungování statistické služby. Další část teoretické práce se věnuje výběrovým šetřením, kde autorka popisuje základní pojmy a charakteristiky, dále se zaměřuje na výběrové postupy a sběr dat. Nedílnou součástí teoretické části je charakteristika konkrétních výběrových šetření, která provádí Český statistický úřad.

Praktická část bakalářské práce se zabývá charakteristikou a metodikou „Výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách“, které je zaměřeno na životní podmínky českých domácností. Hlavním výzkumným cílem bakalářské práce je analýza materiální deprivace v České republice v letech 2013-2018, která vyjadřuje podíl osob,

jejichž životní podmínky jsou omezeny nedostatečnými prostředky a které si nemohou dovolit určité položky, jež v dané společnosti obvykle naznačují důstojné životní podmínky. Autorka pro analýzu materiální deprivace použije metodu deskripce a komparace. Ve výzkumu nechybí srovnání z pohledu pohlaví, věku, převažující ekonomické aktivity, typu domácností ani z pohledu formy užívání bytu. Autorka si v praktické části stanovila hypotézy, které analýzou dat ověří. Autorka bude čerpat ze zdrojů Českého statistického úřadu, který se danou problematikou zabývá. V praktické části nechybí vlastní přínos autorky, která se na výběrovém šetření každoročně podílí a dokáže objektivně posoudit náročnost, hlavní úskalí výběrového šetření a především zhodnotit vztahy mezi respondenty a tazateli. V závěru praktické části provede autorka analýzu výběrových šetření prováděných Českým statistickým úřadem a zhodnotí výhody a nevýhody výběrových šetření, čímž splní hlavní cíl práce.

TEORETICKÁ ČÁST

1 POČÁTKY STATISTIKY

1.1 HISTORICKÝ PŘEHLED

První historické zmínky připomínající statistiku pocházejí už ze starověku. První záznamy o sčítání obyvatel a majetku nalézáme v písemnostech starých Babyloňanů. Existence prvních starověkých městských států významně souvisela se vznikem statistiky. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 13) Za statistické prameny ve středověku můžeme využít různé zakládací listiny, zápisy o koupi, závěti a darování pozemků či nemovitostí. Dále také vznikaly soupisy a zápisy za účelem vybírání daní, zjištění majetku či odvodů k vojsku. (Kačerová, 2014, s. 12)

Na počátku 14. století, v Burgundsku, se začaly zřizovat první farní matriky, kde se začaly zapisovat údaje o křtech, sňatcích a úmrtí. (Magnello, 2009, s. 20) Význam slova „statistika“ byl poprvé používán v 16. století a označoval člověka, který se zabýval záležitostmi státu. (Magnello, 2009, s. 9) Zkoumáním společenských jevů na základě číselných záznamů se začali zabývat jako první Angličané John Graunt (1620-1674) a William Petty (1623-1687), kteří například objevili, že se rodí více chlapců než dívek. Zkoumali také pravidelnost ve výši příjmů obyvatel podle pohlaví. Podle nich byl jejich postup nazván „politická aritmetika“ a to na základě toho, že zkoumali jevy, které bylo možno ovlivňovat politicky. (Kačerová, 2014, s. 17)

Od 17. století se začala rozvíjet v Itálii, Nizozemí, Francii a Švýcarsku nová věda, a to teorie pravděpodobnosti. Jednalo se o matematickou disciplínu, která popisovala zákonitosti jevů, jejichž výsledná hodnota není předem jistá. (Janíček, Marek a kol., 2013, s. 140) Rozvoj teorie pravděpodobnosti byl inspirován především hazardními hrami. Za její úplný počátek se považuje výměna dopisů mezi matematiky Pierrem de Fermatem (1601-1665) a Blaisem Pascalem (1623-1662) v roce 1654. Chtěli zjistit, jak spravedlivě rozdělit mezi hráče bank, pokud série hazardních her musela být předčasně přerušena. Tutu teorii pravděpodobnosti dnes nazýváme klasická pravděpodobnost. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2012, s. 13).

Postupným propojením politické aritmetiky, teorie pravděpodobnosti a nauky o státu vznikla v 18. a 19. století statistika jako samostatná disciplína, která zahrnovala i nově vznikající vědy – přírodní, ekonomické a technické. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2012, s. 13). Zásadní vývoj statistiky přichází ve třicátých letech 20. století, kdy vzniká a rozvíjí se tzv. moderní statistika, analytická statistika a induktivní statistika. K velmi rychlému rozvoji statistiky dochází na konci 20. století, jelikož se masivně uplatňuje výpočetní technika a programové vybavení. (Löster, Řezanková a Langhamrová, 2009, s. 6)

1.2 STATISTIKA V ČESKÝCH ZEMÍCH

Již od nepaměti je statistika spjata s historií našeho území. Za vůbec nejstarší dochovaný soupis na našem území je Zakládací listina kostela svatého Štěpána v Litoměřicích z roku 1058. (Kačerová, 2014, s. 12) Každý vládce chtěl mít přehled především o majetku, ale důvody provádění statistického zjišťování byly mnohdy i jiné. Za vlády Rudolfa II. v roce 1583 vypukla v českých zemích epidemie moru. Bylo zahájeno v jejím důsledku šetření o „zdraví populace“, které mělo vyhodnotit vznik a rozvoj epidemií a umožnit včasné protipatření. Za důležitý mezník lze označit 13. říjen 1753, kdy Marie Terezie vydala patent o každoročním sčítání lidu. Marie Terezie prováděla řadu reformních činností, které měly za účel získat objektivní informace o obyvatelstvu. V této souvislosti vznikla i první statistická klasifikace příčin úmrtí. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 17)

Za počátky samostatného shromažďování údajů na našem území označujeme rok 1787, kdy významný statistik Josef Antonín rytíř Riegger vydal sebraný materiál ve známých „Materialien zur alten und neueren Statistik von Böhmen“. Vydání dvanácti svazků v Praze a Lipsku trvalo celkem sedm let až do roku 1794. Úvodní sešit obsahuje podrobný návrh statistiky Čech, kterou člení do tří základních částí na fyzické vlastnosti (země, obyvatelstvo), politické poměry a mravní stav. Knihy obsahují kromě číselných údajů i výklady a textové popisy, tabulky, některá statistická data o různých oborech hospodářské činnosti, výkazy z katastrálních map. Dále zde byly uvedeny statistické údaje o chudobincích, nadacích, špitálech, a dokonce i konfiskace po Bílé hoře a další materiály, které již neměly statistickou povahu. (Kačerová, 2014, s. 22)

2 ZŘÍZENÍ STATISTICKÝCH ÚŘADŮ

2.1 ZEMSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, STÁTNÍ ÚŘAD STATISTICKÝ, ÚSTŘEDNÍ STATISTICKÝ ÚŘAD

Prvním skutečně statistickým úřadem na našem území byl Zemský statistický úřad Království českého, který byl zřízen 6. března 1897. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 17) Působnost šetření úřadu se vztahovala pouze na Čechy. V letech 1909 a 1913 vydal statistický úřad „Statistické příručky království Českého“, v nichž byly údaje uvedeny v několikaleté retrospektivě a bylo zde uvedeno porovnání s obdobnými údaji z Moravy, Slezska a celé monarchie. (Kačerová, 2014, s. 25)

Tři měsíce po vzniku samostatného Československa přijalo Revoluční národní shromáždění zákon č. 49, který upravoval organizaci statistické služby. Byl zřízen Státní úřad statistický (SÚS), který byl jako nový orgán pověřený celostátními statistickými šetřeními. Na principech vycházejících ze zákona č. 49 je organizována i současná státní statistická služba. V období vzniku SÚS zpracoval statistický materiál o válečných škodách pro československou mírovou delegaci a zahájil statistiku zahraničního obchodu. Dominantní bylo postavení demografické statistiky včetně sčítání lidu. (Kačerová, 2015, s. 24)

V době Protektorátu Státní úřad statistický pokračoval v činnosti pod názvem Ústřední statistický úřad (ÚSÚ). Činnost statistiky se v období 2. světové války v Čechách i na Moravě výrazně omezila. Se zavedením řízeného hospodářství byl důraz ve statistických zjišťování kladen na vyšší operativnost, opakovaná zjišťování v kratších intervalech a úplnost. Začaly vznikat hospodářské a trhové svazky, které potřebovaly statistické údaje pro řízení činnosti podniků. Jelikož jim statistický úřad nebyl schopen poskytnout údaje, byly podniky zahlceny množstvím různých statistických dotazníků. Ochota poskytovat data tímto velice upadala. (Kačerová, 2015, s. 25)

2.2 STATISTIKA V OBDOBÍ (1945-1989)

Po 2. světové válce byl opět zřízen Státní úřad statistický s celostátní působností. Jeho hlavním cílem bylo obnovit vysokou úroveň československé statistiky. Organizace

statistické služby nebyla v českých zemích a na Slovensku jednotná. Metodika a získávání dat byly v obou částech republiky odlišné, údajů na celostátní úrovni bylo málo a spolehlivost nebyla velká. V tomto období dochází k vytvoření nových okruhů pravidelných statistických zjišťování. Na přelomu 40. a 50. let se novou formou statistického zjišťování stalo tzv. výkaznictví. Údaje podniků a organizací byly čerpány z běžné evidence a tím se zjistil stav jen „podle knih“. (Kačerová, 2015, s. 28) V roce 1961 nastala v oblasti statistiky výrazná změna. Státní úřad statistický byl spojen s ministerstvem státní kontroly a vznikl Ústřední úřad státní kontroly a statistiky (ÚÚSKS). Československá socialistická republika se stala 1. ledna 1969 federací a to se odrazilo v uspořádání ústředních orgánů statistiky. Vznikl Federální statistický úřad (FSÚ), Český statistický úřad (ČSÚ) a Slovenský statistický úřad (SŠÚ). Úkolem FSÚ bylo zabezpečovat jednotnost soustavy statistických informací v celém státě, metodiku a systém statistického zjišťování. (Kačerová, 2015, s. 29)

2.3 FÁZE TRANSFORMACE, ČSÚ PO ROCE 1993

V této době musel Statistický úřad reagovat na nové nároky a požadavky, které souvisely s přechodem k demokratické společnosti a na tržně orientované hospodářství. Statisticy museli naučit veřejnost využívat statistická data, vybudovat důvěru a v neposlední řadě získat respondenty ke spolupráci. S rozšířením zahraničních kontaktů museli používat standardizované postupy obvykle v ostatních zemích s tržní ekonomikou. V roce 1992 začal platit nový zákon o státní statistické službě. Zákon upravoval ochranu individuálních údajů, dále vymezil orgány, které se staly její součástí, a stanovil jejich poslání a povinnosti. (Kačerová, 2015, s. 32)

Na začátku roku 1993, kdy došlo k rozdělení Československé federativní republiky na dva samostatné státy, převzal ČSÚ od zaniklého FSÚ všechny kompetence. Bylo nutné vybudovat chybějící oborové statistiky (zaměstnanost, nezaměstnanost, věda a výzkum, informatika, sociální statistiky). Začala se provádět výběrová šetření. Statisticy zveřejnili první data o zaměstnanosti na základě Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Postavení i úkoly ČSÚ byly upraveny zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě. (Kačerová, 2015, s. 34)

Vstupem do EU (1. května 2004) se Česká republika stala státem Evropské unie a to znamenalo začlenit se do Evropského statistického programu. Pracovníci ČSÚ se zapojili také do evropských statistických projektů. K prioritám úřadu patřila modernizace, zvýšení výkonnosti a efektivnosti úřadu, zvyšování kvality a dat, včasnost, přesnost a dostupnost při současném snižování zátěže respondentů. (Kačerová, 2015, s. 36) Nastala povinnost poskytovat statistické informace centrálnímu statistickému orgánu EU, kterým je Eurostat. Eurostat shromažďuje statistické informace o členských zemích EU, ale také o ostatních evropských zemích. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 18)

3 SOUČASNÉ FUNGOVÁNÍ STATISTICKÉ SLUŽBY V ČR

ČSÚ vykonává státní statistickou službu ČR a zabezpečuje tvorbu oficiálních statistik o sociálním, ekonomickém a environmentálním vývoji na úrovni republiky a jejich regionů. Jedná se o ucelený komplex služeb, které jsou poskytovány veřejnosti a slouží pro účely podpory rozhodovacích procesů na všech úrovních v národním i mezinárodním měřítku. Úřad samostatně produkuje řadu významných statistických výstupů a zároveň koordinuje sběr a zpracování statistických údajů. Statistickou službu mohou vykonávat také ministerstva a jiné ústřední správní úřady za podmínek a v rozsahu stanovených zákonem. Statistické zjišťování se zpravodajskou povinností jsou zahrnutá ve vyhlášce o Programu statistických zjišťování na příslušný kalendářní rok, kde je uveden okruh zpravodajských jednotek, jichž se týká vyplnění a předložení konkrétních výkazů. (Kačerová, 2015, s. 20)

Pro většinu statistických zjišťování využívá ČSÚ výběrový způsob, což znamená, že z celého souboru všech potenciálních zpravodajských jednotek je podle předem daných kritérií vytvořen výběrový soubor, a teprve na něm je prováděno statistické zjišťování. Jednou z priorit ČSÚ je maximální elektronizace zpravodajských povinností. Většina dat získaných statistickým výkaznictvím je požadována na základě předpisů EU. (Kačerová, 2015, s. 21) Krajské správy ČSÚ plní nezastupitelnou roli při zajišťování terénních zjišťování. Takovým šetřením se rozumí, že vybrané respondenty osobně navštěvuje tazatel ČSÚ. Množství respondentů a způsob šetření respondentů není u všech šetření prováděných ČSÚ stejný. Tazatelé jsou povinni navštěvovat domácnosti i v pozdních odpoledních hodinách a večer, u některých výběrových šetření dokonce i o víkendech. Získané údaje jsou chráněny zákonem o státní statistické službě i podle zákona o ochraně individuálních údajů. Tazatelé jsou vázáni přísnou mlčenlivostí a s vyplněnými dotazníky se musí zacházet tak, aby nebylo možné domácnosti a jednotlivce jakkoli identifikovat. Data získaná z výběrových šetření jsou zveřejňována v podobě sumarizovaných statistických dat a můžou být poskytována i uživatelům z řad státních, akademických a výzkumných institucí v podobě anonymizovaných mikrodátových souborů pro vědecké účely. (Kačerová, 2015, s. 102)

4 VÝBĚROVÁ ŠETŘENÍ

4.1 ZÁKLADNÍ POJMY

STATISTICKÉ JEDNOTKY

Za statistické jednotky označujeme jednotlivé objekty, prvky statistického souboru. Jsou nositeli konkrétního souboru. (Souček, 2006, s. 11)

STATISTICKÝ SOUBOR

Základní soubor tvoří soubor objektů. Za výběrový soubor považujeme jenom určitý omezený počet subjektů, jelikož zpravidla není možné vyšetřovat všechny objekty. (Budíková, Králová a Maroš, 2010, s. 13)

STATISTICKÝ ZNAK

Vlastnosti statistických jednotek určitého statistického souboru se snažíme charakterizovat statistickými znaky. (Cyhelský, 1974, s. 14) Pokud lze vlastnosti statistických jednotek vyjádřit přímo ve formě čísel, hovoříme o statistických značích kvantitativních. Pokud vlastnosti statistických znaků nelze vyjádřit v číslech a vyjadřujeme je slovně, mluvíme o značích kvalitativních. (Cyhelský, Novák, 1967, s. 15) Podle způsobu vyjádření hodnot dělíme statistické znaky na číselné (měřitelné) a slovní (kategorální). Podle typu vztahu mezi hodnotami a obměnami rozlišujeme statistické znaky na metrické (měřitelné), ordinální (pořadové) a nominální (jmenovité). (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 26)

ZÁKLADNÍ A VÝBĚROVÝ SOUBOR

Základním souborem rozumíme všechny prvky patřící do skupiny, kterou zkoumáme. Výběrovým souborem rozumíme určitou část prvků vybranou ze základního souboru, která reprezentuje základní soubor. (Chráska, 2007, s. 20)

4.2 CHARAKTERISTIKA VÝBĚROVÉHO ŠETŘENÍ

Jedná se o sběr informací standardizovaným způsobem (např. formou standardizovaného dotazníku) od skupiny lidí. Výzkumný pracovník shromažďuje data o populaci pomocí nějaké formy výběru jednotek nebo jedinců a sběru hodnot určitých proměnných, ale nepokouší se je ovlivnit. Takové studie se nazývá statistické šetření nebo zjišťování. Pro výběrové šetření je charakteristické, že se jedná o sběr relativně malého množství dat ve standardizované podobě od relativně velké skupiny jedinců a také to, že se výběr jedinců provádí z nějaké známé populace. (Hendl, 2015, s. 56) Výhodou výběrových šetření oproti vyčerpávajícím šetřením, např. sčítání lidu, domů a bytů, jsou zejména nižší náklady na jeho realizaci, menší časová náročnost a snadnější kontrola správnosti získaných údajů. Mezi nevýhody patří především zatížení výběrovou chybou. Velikost výběrové chyby lze snížit zvýšením rozsahu výběrového souboru. (Löster, Řezanková a Langhamrová, 2009, s. 9)

4.3 VÝBĚROVÉ POSTUPY

4.3.1 VÝBĚROVÝ SOUBOR A JEHO DRUHY

Termín výběrový soubor označuje množinu jedinců, na kterých se reálně provádí sociologický výzkum například formou statistického zjišťování. (Urban, 2017, s. 57) Úplné statistické šetření je zjišťování, při kterém se prošetří všechny jednotky souboru, žádná se nevynechá. Úplným zjišťováním se také říká zjišťování vyčerpávající. Příkladem úplného statistického zjišťování je např. sčítání lidu. (Čermák, 1968, s. 10) V praktických situacích však tyto předpoklady většinou splněny nejsou. Poté provádíme neúplné šetření, jeho důležitou formou je tzv. výběrové – reprezentativní šetření. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2012, s. 151)

Reprezentativnost výběrového souboru se odvozuje pro dotazování od základního souboru populace. (Vysekalová a kol., 2007, s. 54) Krejčí (2008, s. 11) dodává: *„Reprezentativita znamená takovou kvalitu výběru a dalších postupů metodiky*

výběrového šetření, díky níž dotázaný soubor jednotek získá rozložení charakteristik, jež můžeme považovat za shodné s populací, ze které vybraný soubor pochází“.

Výběrové šetření zahrnuje ty druhy neúplného šetření, které dovolují obecnit poznatky z výběrového souboru na celý základní soubor. Nejčastějším používaným druhem šetření je náhodný výběr, kde je vybrání jednotek ze základního souboru ponechána na náhodě. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 153)

Prostým náhodným výběrem rozumíme, že má každý prvek populace stejnou pravděpodobnost, že se do výběru dostane. Abychom takový výběr mohli realizovat, musíme mít očíslovaný seznam všech prvků základního souboru a generátor náhodných čísel. (Hendl, 2015, s. 58) Pokud je základní populace značně rozsáhlá, využíváme ve výběru náhodný mechanismus, tudíž využíváme náhradu prostého náhodného výběru. (Hendl, 2015, s. 59)

Vedle prostého náhodného výběru používáme i tyto složitější přístupy k náhodným výběrům:

- mechanický (systematický) výběr,
- oblastní (stratifikovaný) výběr,
- skupinový výběr,
- vícestupňový výběr. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2016, s. 155)

Mechanický výběr je založen na předem daném uspořádání prvků populace. Jsou do něj zařazeny všechny prvky, které jsou od sebe vzdáleny o zvolený výběrový krok, přičemž první prvek vybereme prostým náhodným výběrem. (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2012, s. 153)

Při oblastním (stratifikovaném) výběru vybíráme náhodně ve všech dílčích oblastech. Pod tímto pojmem si můžeme představit geografické území nebo jiné demografické kategorie, jako je například věk. Tímto výběrem můžeme získat přesnější výsledky než u prostého výběru. (Kozel a kol., 2006, s. 157)

Skupinový výběr je vhodné použít, pokud skupiny, do nichž byl základní soubor rozdělen, ale velmi se vzájemně podobají a jsou i přibližně stejně velké. (Pecáková, 2011, s. 19)

Vícestupňový výběr se provádí tak, že se v každé vrstvě shluků provádí náhodný výběr. Tento výběr je velmi efektivní a méně nákladný než prostý náhodný výběr domácností ze sídlišť. Pro jeho analýzu se používají speciální techniky. (Hendl, 2015, s. 60)

4.3.2 TYPY VÝBĚROVÝCH ŠETŘENÍ

Jednorázové průřezové šetření je hlavní metodou sociologického výzkumu. Výběr cílové populace je podroben zkoumání v jednom časovém bodě. (Hendl, 2015, s. 60) Opírají se o náhodný vzorek respondentů a opakovaný sběr dat v pevně stanovených intervalech. Nejčastěji se jedná o interval 2-3 měsíce až 1x ročně. (Šubrt a kol., 2013, s. 436)

Opakované průřezové šetření je podobné panelovému šetření, ale rozdíl spočívá v tom, že opakovaně zjišťujeme údaje z cílové skupiny. Vždy však jde o nově vybraný soubor jedinců z cílové skupiny. (Hendl, 2015, s. 61)

Kontrolovaná prospektivní studie je observační výzkum, v němž se delší dobu sleduje více skupin jedinců, které jsou vybrané výzkumníkem, aby se zjistil výskyt určité události. Hodnoty všech důležitých proměnných se zjišťují na začátku a v průběhu studie. (Hendl, 2004, s. 56)

Hendl (2004, s. 56) uvádí: *„Kontrolovaná retrospektivní studie je observační studie, v níž se nejdříve zjišťuje hodnota cílové proměnné a pak se zkoumá historie jedinců, aby se odhalily relevantní vysvětlující proměnné. Přitom pracujeme také s paralelní historickou skupinou, u níž nebyla zjištěna specifikovaná hodnota cílové proměnné. Této studii se také říká studie případů a kontrol.“*

4.4 SBĚR DAT

4.4.1 DOTAZO VÁNÍ

Nejčastější formou sběru informací v terénních průzkumech je dotazování, kdy jsou údaje získávány prostřednictvím záměrně cílených otázek buď v rozhovoru tazatele a dotazované osoby (respondenta) vedeném tváří v tvář, telefonicky nebo písemnou formou – vyplněním elektronického či papírového dotazníku. Údaje jsou získávány zprostředkovaně, obsah a forma dotazníku či rozhovoru tedy může zásadně ovlivnit kvalitu získaných informací a možnosti dalšího zpracování a využití. Instrukce zabývající se prováděním terénních průzkumů obvykle disponují tzv. tazatelskou sítí. Jedná se o pracovníky, kteří jsou vyškoleni k tomu, aby v terénu prováděli vlastní kontaktování vybraných osob a získávali od jich požadované informace. Tazatelé dostávají k provádění jednotlivých výzkumů podrobné instrukce, jejichž účelem je co nejvíce omezit volnost jejich rozhodování zejména v případě, když provádějí sami výběr jednotek. (Pecáková, 2011, s. 26)

4.4.2 FUNKCE TAZATELE V ROZHOVORU

Tazatel je klíčovou osobou při realizaci techniky rozhovoru. Výsledky a jejich použitelnost jsou závislé na jeho kvalitě rozhodujícím způsobem. Odhalení chyb tazatele je těžko odhalitelné. Řešením je použití tzv. standardizovaného rozhovoru, který probíhá na základě dotazníku. Nejhrubší chybou je falzifikace protokolu o rozhovoru. Zde je řešení si u dotazovaného ověřit, zda s ním byl veden rozhovor. (Zich, 1976, s. 167) Osobnost tazatele může být dalším zdrojem chyb. Za hlavní zdroj chyb tazatele se pokládá fakt, že nevystupuje dostatečně neutrálně. Zde je řešením důkladný výběr tazatelů. Prostředí a klima značně ovlivňuje kvalitu informace. Tazatel musí navázat živý kontakt s dotazovaným. Na závadu také bývá přítomnost třetí osoby. (Zich, 1976, s. 168)

4.4.3 TVORBA DOTAZNÍKU

Do dotazníku se zapisují údaje získané dotazováním. Při rozhovoru tazatele s respondentem vyplňuje odpovědi respondenta sám tazatel. Tento způsob zjišťování zamezuje nepochopení, či špatnému pochopení otázek. Pokud tazatel využije notebook

a může se ihned připojit k síti, odpovědi může po vložení ihned odesílat do výzkumné instituce. Pro takový způsob šetření při dotazování v domácnosti respondenta může být obtížnější respondenta získat. V tomto případě lze respondentovi dotazník pouze předat a zároveň si dohodnout termín jeho vyzvednutí. I v tomto případě může přímý kontakt s respondentem působit negativně ve smyslu jeho větší nedůvěry v anonymitu průzkumu. (Pecáková, 2011, s. 26)

Velmi významný vliv na kvalitu informace má, zda se jedná o dotazník anonymní či neanonymní. V případě anonymního dotazníku je větší otevřenost výpovědí. Pro určité oblasti zkoumání je využití anonymního dotazníku naprosto nutné. Nevýhodou bývá zpravidla malá návratnost, protože tazatel nemá dost účinnou možnost, jak přimět dotazovaného k odpovědi. (Zich, 1976, s. 183)

Po rychlém rozšíření mobilních telefonů se stále více využívá telefonické dotazování, které určitým způsobem zachovává výhodu osobního rozhovoru, ale přece jenom méně zasahuje do respondentova soukromí. Bez účasti tazatele lze dotazníky distribuovat poštou. Poměrně rychle a levně shromáždíme informace od velkého okruhu dotazovaných. Je zde ale velké riziko mnoha různých zdrojů zkreslení. Osoba dotazovaného má menší pocit odpovědnosti oproti osobnímu rozhovoru a také samozřejmě klesá návratnost dotazníků. Vzhledem k rozvoji internetu se v poslední době rozšířily i internetové průzkumy. Jejich výhodou je rychlost pořízení dat a nízké náklady. (Pecáková, 2011, s. 27)

4.4.4 PILOTNÍ PŘEZKOUŠENÍ ŠETŘENÍ

V případě, kdy dotazník ještě nebyl použit při jiném terénním šetření, je nutné jeho pilotní přezkoušení. Rozsah a forma testování se liší v závislosti na tom, kolik je toho na nástroji nového. Při pilotním přezkoušení je testují nové položky a otázky. Musíme se přesvědčit, že jsou otázky srozumitelné, jasné, jednoznačné a zda nejsou potíže s jejich vyplňováním. Dále se musíme ujistit o tom, že naše otázky pro sběr dat skutečně fungují, a to v tom smyslu, že na ně lidé dokážou snad a rychle odpovědět. Celý dotazník se musí testovat také na délku, čas a obtížnost při kompletování. Navržený proces sběru dat se musí otestovat, což zahrnuje také dostupnost, etické aspekty,

průvodní dopis, aj. Pečlivost v této fázi pomůže zvýšit pravděpodobnost návratu a vyplnění dotazníku. (Punch, Keith, 2008, s. 52)

4.4.5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ (SURVEY)

Survey reprezentuje základní standardizovanou variantu dotazování. Jedná se o formu sběru hromadných šetření. Nejčastěji je spojována s dotazníkovým šetřením. (Sedláková, 2014, s. 157) Tato technika poskytuje vysoce standardizovaná data, kde se snažíme vytvořit pro všechny dotazované stejné podmínky. Dále zajišťuje srovnatelnost získaných dat a přispívá k jejich vyšší reliabilitě. Obecnou výhodou je schopnost poskytovat data z velkých souborů a zároveň jednoduchá administrace, kterou nemusí zajišťovat vysoce školení tazatelé. Pokud chceme zkoumat nestandardní populaci, může docházet k velké redukci získávaných údajů a v tomto případě není vhodné toto šetření využít. (Sedláková, 2014, s. 158)

4.4.6 CHYBY PŘI SBĚRU DAT

Při sběru v průběhu terénního průzkumu mohou vzniknout chyby dvojího druhu. Variabilita zkoumané proměnné v populaci způsobuje, že pro šetření jednoho výběrového souboru přinese jiné výsledky, než je tomu u souboru jiného. Statistika určená ze vzorku se zřídka shoduje s populačním parametrem a tím vzniká výběrová chyba. Zvyšováním rozsahu souboru lze snížit výběrové chyby. (Pecáková, 2011, s. 47) Významným zdrojem zkreslení v průzkumech prováděných dotazováním obyvatel jsou systematické nevýběrové chyby. Mohou vznikat ve všech fázích sběru dat, jejich zdroje tkví především ve způsobu zjišťování údajů. Nevýběrové chyby, na rozdíl od výběrových, mají se zvětšováním rozsahu výběru tendenci k růstu. Nelze tak korigovat metodolický problém zvětšováním velikosti výběrového souboru, který vznikl v průběhu sběru dat. (Pecáková, 2011, s. 49) Především systémovým chybám a zminimalizovat možnosti jejich vzniku lze pečlivou přípravou terénního šetření. Výběrovým chybám zabránit nelze. U pravděpodobnostních výběrů však lze kontrolovat jejich vlastnosti a zhodnotit rozsah výběrového šetření ovlivňující jeho velikost. (Pecáková, 2011, s. 50)

4.5 STATISTICKÉ ZPRACOVÁNÍ PRIMÁRNÍCH DAT

Po sběru dat následuje rozřídění dat a jejich analýza. Práce s daty by měla začít jejich kontrolou, odhalováním chybějících, nepoužitelných a nesprávných údajů. (Pecáková, 2011, s. 77) Účelem analýzy dat je přehledně zpřístupnit data graficky, tabulkově a výpočtem různých statistických charakteristik tak, aby byly dobře patrné jejich vlastnosti a umožnilo se také srovnání různých podskupin dat a kategorií, které jsou předem dány, nebo je výzkumník vytváří v průběhu analýzy dat. Informace jsou organizovány pomocí proměnných. Při analýze se zohledňuje skutečnost, že proměnné mohou být různého typu a v různém měřítku. (Hendl, 2015, s. 91)

4.5.1 JEDNOROZMĚRNÉ TŘÍDĚNÍ A POPIS

Výsledkem třídění souboru podle hodnot jedné veličiny je graf či tabulka. Již vzhled jednorozměrných grafů či tabulek může upozornit na skutečnosti podstatné z hlediska navazující statistické analýzy dat, na problém zvolené stupnice či na výskyt pozorování z pohledu většiny ostatních významně odlišných. V tomto případě lze soubor rozřídít, extrémy odstranit či zvolit situaci dopovídající statistiky apod. (Pecáková, 2011, s. 77) V případě jednorozměrného třídění vícenásobných proměnných je nutno vzít v úvahu, že součet absolutních četností jednotlivých vyskytujících se hodnot se rovná počtu odpovědí, nikoliv počtu respondentů, jelikož každý uvádí více než jednu hodnotu. Pokud bude prováděn výpočet relativních četností, lze jej provést jako podíl četností jednotlivých hodnot na celkovém počtu odpovědí (součet takových relativních četností je 100 %) nebo jako jejich podíl na rozsahu souboru. Součet relativních četností je v tomto případě větší než 100 %. (Pecáková, 2011, s. 78)

Důležitá je v dané souvislosti i představa o tvaru rozdělení, tedy o míře jeho asymetrie a koncentrace. Momentové statistiky jsou funkce všech pozorování, například průměry či směrodatné odchylna a jsou vhodné pouze v případě, že rozdělení není příliš asymetrické. (Pecáková, 2011, s. 78) Pro proměnné bez číselného významu jednotlivých variant mohou být použitelné charakteristiky definovány pouze na základě četností výskytu. (Pecáková, 2011, s. 79)

4.5.2 DVOUROZMĚRNÉ TRÍDĚNÍ A POPIS

Kontingenční tabulka je výsledkem třídění souboru dat podle hodnot dvou veličin. Sdružené relativní četnosti charakterizují dvourozměrnou strukturu výběrového souboru podle obou sledovaných veličin. Kontingenční tabulky jsou východiskem pro studium souvislostí mezi kategoriálními proměnnými. Souvislost mezi proměnnými se projevuje změnou struktury souboru z hlediska jedné proměnné při změně hodnoty druhé proměnné. Graficky lze výskyt kombinací dvou veličin znázornit trojrozměrným grafem. (Pecáková, 2011, s. 87)

4.5.3 VÍCEROZMĚRNÉ TRÍDĚNÍ A POPIS

Souvislost dvojice kategoriálních proměnných může být ovlivňována další veličinou či dalšími veličinami. Charakter závislosti se může s jejich hodnotami měnit, mohou být příčinou či prostředníkem jen zdánlivého vztahu sledované dvojice nebo naopak jejich souvislost zakrývat. Pro zobrazení bohaté struktury vztahů většího počtu proměnných je potřeba použít vyšší stupeň třídění výběrových dat. (Pecáková, 2011, s. 106)

4.6 ODHADY

Základem pro provádění úsudků o vlastnostech rozdělení v základním souboru (populaci) je vyhodnocení údajů. V terénních průzkumech převládají odhady relativních četností. Průměr je vhodnou mírou úrovně pro číselné proměnné pouze za předpokladu, že rozdělení sledované veličiny není příliš asymetrické. Je-li rozdělení číselné proměnné výrazně sešikmeno, je nutné vhodný postup dobře zvážit. Pokud je příčinou sešikmení výskyt jen několika odlehlých hodnot, lze uvažovat o jejich odstranění ze souboru. V případě většího výskytu těchto porovnaní a při dostatečně velkém rozsahu může být považováno za řešení rozdělení souboru na dvě či více skupin. Další možností eliminace sešikmení je transformace hodnot, například jejich zlogaritmováním. (Pecáková, 2011, s. 115)

4.7 CHARAKTERISTIKY VÍCEROZMĚRNÝCH METOD

Hendl (2015, s. 451) popisuje: „*Vícerozměrná analýza se zabývá studiem vztahů mezi skupinami proměnných a uvnitř skupin proměnných a také rozdíly chování proměnných v různých subpopulacích. Otázky o skupinách proměnných můžeme klasifikovat do tří různých kategorií:*

1. *Otázky o počtu a povaze vztahů mezi dvěma skupinami proměnných patří do externální analýzy. Přitom se např. zajímáme, jak se množiny proměnných překrývají nebo jsou redundantní.*
2. *Otázky o podobnosti proměnných uvnitř jedné skupiny patří do oblasti internální analýzy.*
3. *Ve strukturální analýze si klademe otázky o vztahu mezi několika skupinami.“*

Mezi nejpoužívanější metody externální analýzy se řadí mnohonásobná regresní analýza. Nejčastěji se využívají modely s jednou proměnnou. Pokud však analyzujeme vztahy s více kriteriálními proměnnými, používáme postupy podobné jednoduššímu případu. Pokud je prediktor vícekategoriální proměnná, reprezentujeme ji množinou binárních indikátorových proměnných. Logická regrese představuje jiné zobecnění regresní lineární analýzy, v němž je závisle proměnná jistou funkcí pravděpodobnosti sledovaného jevu. (Hendl, 2004, s. 422)

Kanoická korelační analýza se zabývá určováním intenzity lineární závislosti lineárních funkcí dvou skupin proměnných s využitím korelační analýzy. Pracuje se s tzv. kanoickými proměnnými, na které jsou transformovány původní proměnné. (Janíček, Marek a kol., 2013, s. 149)

Analýza hlavních komponent a faktorová analýza se řadí do metod internální analýzy, které se využívají v situacích, kdy je výchozí počet proměnných, jež byly sledovány, příliš veliký a pro analýzu obtížně použitelný. Cílem metod je nalézt menší počet latentních proměnných, nazývaných hlavními komponentami či faktory, pomocí nich by bylo možné získat úspornější popis původního seznamu proměnných bez větší ztráty informace. (Machková, 2006, s. 58)

Analýza korelačních cest je metoda strukturální analýzy, která ve své jednodušší podobě využívá mnohonásobnou regresní analýzu pro odhad kauzálního propojení mezi několika prediktory, mediátorovými proměnnými a kriteriální proměnnou. Při analýze komplexnějších modelů se uplatňují techniky nepřímé regrese a dvojstupňové regrese. (Hendl, 2004, s. 424)

4.8 ČASOVÉ ŘADY

Lamser (1966, s. 279) konstatuje: „Říká se jim také dynamické nebo vývojové řady. Zastupují ve statistickém popisu hledisko statistické dynamiky oproti řadám rozdělení četností, pořadovým, kvalitativním a geografickým, které všechny popisují strukturu, čili zastupují hledisko statické.“

Časové řady členíme podle různých hledisek:

1. podle rozhodného okamžiku rozlišujeme:

- intervalové časové řady (hodnoty ukazatele jsou zjišťovány za určitý časový interval)
- okamžikové časové řady (hodnoty ukazatele jsou zjišťovány ke konkrétnímu časovému okamžiku, např. k 31. 12. daného roku)

2. podle délky periodicity zjišťování rozlišujeme:

- krátkodobé časové řady (zachycují sledovaný ukazatel v době kratší než 1 rok, např. týdenní, měsíční, čtvrtletní časové řady)
- dlouhodobé časové řady (zachycují sledovaný ukazatel v ročních a delších časových úsecích)

3. podle druhu ukazatelů rozlišujeme:

- časové řady absolutních ukazatelů
- časové řady odvozených ukazatelů (časové řady poměrných čísel). (Löster, Řezanková a Langhamrová, 2009, s. 170)

5 VÝBĚROVÁ ŠETŘENÍ ČSÚ

5.1 PRAVIDELNÁ ŠETŘENÍ ČSÚ

5.1.1 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)

Český statistický úřad provádí od prosince 1992 Výběrové šetření pracovních sil, které probíhá nepřetržitě na území celé České republiky. Hlavním cílem tohoto šetření je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce, umožňujících její analýzy z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních a demografických. Výsledky VŠPS prohlubují kvalitu informací o charakteru zaměstnanosti a nezaměstnanosti obyvatelstva. Přístup uplatněný ve VŠPS umožňuje sledovat postavení a vývoj různých typů domácností a respondentů a vytvářet informační předpoklady pro včasné formulování zásad sociální a zaměstnanecké politiky. Ve VŠPS jsou v maximální možné míře uplatněna doporučení Eurostatu, ILO i dalších mezinárodních organizací zabývajících se touto problematikou. Jsou tak vytvořeny předpoklady i pro srovnání situace na trhu práce v České republice s vyspělými ekonomikami na principu shodného metodického přístupu. Při tomto šetření tazatelé využívají elektronický dotazník, který umožňuje získávat z VŠPS informace v potřebném detailu. Pro další rozvoj šetření v České republice jsou rozhodující metodická doporučení Eurostatu. Základním dokumentem je nařízení Rady (ES) č. 577/98 ze dne 9. března 1998 o organizaci Výběrového šetření pracovních sil ve Společenství. Od roku 2000 je pravidelně prováděno v rámci VŠPS specifické šetření na téma zadané Eurostatem a zveřejněné vždy v předchozím roce v Úředním věstníku EU (ad hoc modul). (Pokyny pro tazatele a krajské garanty, 2018, s. 8)

5.1.2 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ CESTOVNÍHO RUCHU (VŠCR)

Výběrové šetření cestovního ruchu zjišťuje údaje o výjezdovém cestovním ruchu rezidentů České republiky. Existuje od roku 2003 a vychází z Nařízení 692/2011 o evropské statistice cestovního ruchu. Šetření se provádí v průběhu celého roku na vybraném vzorku domácností. Je použita metoda panelového výzkumu, tedy k návštěvě bytu dochází opakovaně vždy po 3 měsících a každá domácnost je šetřena ve čtyřech vlnách. Od roku 2011 je VŠCR napojeno na VŠPS z důvodu optimalizace

vytížení tazatelů i výše nákladů na sběr dat. Počet respondentů VŠCR v porovnání s VŠPS je pětina a dotazník VŠCR se šetří od druhé návštěvy vybraných domácností zařazených do VŠPS, čímž dochází k integraci šetření. (Český statistický úřad, online, cit. 2019-11-11)

5.1.3 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ O VYUŽÍVÁNÍ INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ V DOMÁCNOSTECH A MEZI JEDNOTLIVCI (VŠIT)

Výsledky VŠIT slouží především jako podkladová data pro monitorování plnění jednotlivých cílů Digitální agendy pro Evropu a pro výkon české státní správy v oblasti rozvoje informační společnosti, digitální gramotnosti a digitální ekonomiky. Z hlediska náplně je šetření především zaměřeno zejména na přístup k internetu se zaměřením na přenosná a mobilní zařízení a jeho využití mezi jednotlivci. Mezi hlavní činnosti na internetu zjišťované v rámci tohoto šetření patří již dlouhodobě nakupování a kontakt s veřejnou správou. Pilotní šetření VŠIT proběhlo v roce 2002. VŠIT je roční šetření, které je navázáno na VŠPS. Dotazník VŠIT je vyšetřován ve druhém čtvrtletí na páté vlně šetření VŠPS. (Pokyny pro tazatele, VŠIT, 2019, s. 3)

5.1.4 STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ (SRÚ)

Statistika rodinných účtů sleduje hospodaření soukromých domácností a poskytuje informace o výši jejich výdajů a struktuře spotřeby. Zpracované údaje ze šetření jsou zdrojem informací pro MPSV i Vládu ČR při přípravě řady opatření v sociální oblasti, např. pro posuzování a ověřování správnosti výše částek životního a existenčního minima. Dále slouží jako podklad pro sociální a ekonomický výzkum, pro interní využití v ČSÚ, pro média a také pro mezinárodní srovnání.

V roce 2016 proběhla reforma SRÚ a příprava nového modelu šetření od roku 2017, který je založen na novém způsobu zjišťování formou náhodného výběru, a to na podsouboru ze šetření SILC. (Pokyny pro tazatele, SRÚ, 2018, s. 4)

5.2 MIMOŘÁDNÁ ŠETŘENÍ ČSÚ

5.2.1 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ O ZDRAVÍ (EHIS)

Hlavním cílem šetření je získat cenné informace o zdravotním stavu obyvatelstva. Data umožňují sledovat souvislosti mezi zdravím, sociálními a ekonomickými charakteristikami, využíváním zdravotní péče a životním stylem. Údaje z tohoto šetření slouží jako podklad národních i mezinárodních politických koncepcí, k vymezení hlavních cílů zdravotnických programů a zejména k monitorování. (Český statistický úřad, online, cit. 2019-11-11)

5.2.2 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (VŠPO)

Výběrové šetření osob se zdravotním postižením se zaměřuje především na potíže, se kterými se lidé setkávají v důsledku svého zhoršeného zdravotního stavu. Cílovou skupinou VŠPO jsou lidé, které jejich zdravotní problém nějakým způsobem omezuje ve vykonávání běžných aktivit, přestože tento stav nemusí vždy vést přímo k uznání invalidity, zdravotních znevýhodnění nebo příspěvku na péče. Výsledky šetření slouží jako podklad pro tvorbu národních koncepcí podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním omezením, jejichž hlavním cílem je odstraňování bariér ve veřejných budovách, komunikaci a dopravě, nalezení efektivního způsobu financování sociálních služeb a v neposlední řadě participace občanů se zdravotním znevýhodněním a jejich organizací správě věcí veřejných. (VŠPO, 2018, s. 3)

5.2.3 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ O ENERGETICKÉ SPOTŘEBĚ V DOMÁCNOSTECH (ENERGO)

Hlavním cílem šetření je získat informace o spotřebě paliv a energií v domácnostech podle účelu použití na konkrétní činnost. Šetření je významným zdrojem informace i pro další statistiky. Výsledky se využívají jak na národní, tak i mezinárodní úrovni. Informace slouží k dalšímu směřování dotační politiky státu, ovlivní programy na výměnu starých kotlů na pevná paliva, zateplování bytových a rodinných domů. (Český statistický úřad, online, cit. 2019-11-11)

5.2.4 ŠETŘENÍ O VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH (AES)

Cílem šetření je zjistit situaci týkající se vzdělávání dospělých v České republice s důrazem na účast jednotlivců ve formálním a neformálním vzdělávání. Šetření je významným zdrojem pro tvorbu národních i evropských statistik celoživotního učení. (Český statistický úřad, online, cit. 2019-11-11)

PRAKTICKÁ ČÁST

6 VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ O PŘÍJMECH A ŽIVOTNÍCH PODMÍNKÁCH

6.1 STANOVENÍ CÍLE A METODOLOGIE

Praktická část bakalářské práce se skládá z několika oddílů. V prvním oddíle autorka popisuje cíl a význam „Výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách“. Druhý oddíl je zaměřen na metodiku šetření. V třetím oddíle autorka vymezí pojem materiální deprivace a porovná míru materiální deprivace v České republice v letech 2013-2018. Pro analýzu dat jsou použity metody komparace a deskripce. Ve výzkumu nechybí srovnání z pohledu pohlaví, věku, převažující ekonomické aktivity, typu domácností ani z pohledu formy užívání bytu. Autorka čerpá informace z dat a z interních zdrojů Českého statistického úřadu, který se danou problematikou zabývá. Autorka uvádí hypotézy, které v praktické části bude ověřovat.

Hypotéza č. 1: Míra materiální deprivace byla v roce 2018 na nejnižší úrovni z celého sledovaného období.

Hypotéza č. 2: Ženy jsou více materiálně deprimované než muži.

Hypotéza č. 3: Domácnosti nezaměstnaných jsou více deprimované než domácnosti důchodců.

Hypotéza č. 4: Domácnosti bydlící v osobním vlastnictví jsou méně deprimované než domácnosti v nájemním bydlení.

Ve čtvrtém oddíle autorka popisuje průběh šetření z pohledu tazatele terénních zjišťování, jelikož se na „Výběrovém šetření příjmů a životních podmínek“ v roli univerzální tazatelky podílí již od roku 2005, kdy toto šetření u nás proběhlo poprvé.

V posledním oddíle se autorka zaměří na analýzu výběrových šetření ČSÚ. Autorka zhodnotí výhody a nevýhody výběrových šetření.

6.2 CHARAKTERISTIKA VÝBĚROVÉHO ŠETŘENÍ O PŘÍJMECH A ŽIVOTNÍCH PODMÍNKÁCH

Výběrové šetření Životní podmínky je národní modifikací celoevropského šetření European Union – Statistics on Income and Living Conditions (SILC). Po vstupu České republiky do Evropské unie se jeho provádění stalo závazné. Prostřednictvím tohoto statistického zjišťování jsou k dispozici dlouhodobě srovnatelná data o ekonomické a sociální situaci domácností, informace o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení, o vybavení domácností předměty dlouhodobého užívání a o pracovních, hmotných a zdravotních podmínkách dospělých osob žijících v domácnostech. (Český statistický úřad, online, cit. 2019-12-12)

Hlavním cílem šetření je získávat dlouhodobě srovnatelné údaje o sociální a ekonomické situaci domácností v jednotlivých zemích, kde šetření probíhá, a to na základě údajů o bydlení, zaměstnanosti, příjmech i zdraví získaných od domácností a jejich jednotlivých členů. Zjištěná data dále slouží k výpočtu ukazatelů příjmové chudoby, materiální deprivace a nízké pracovní intenzity, z nichž se následně konstruuje souhrnný indikátor sociální vyloučení. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 3)

Vzhledem k tomu, že se jedná o výběrové šetření, je nutné vztáhnout daný výběrový soubor na celou populaci. Zjišťování SILC probíhá pouze v soukromých domácnostech, a proto byly na základě údajů statistiky sociálního zabezpečení odečteny počty osob žijících v kolektivních domácnostech (nápravných zařízeních, ústavech sociální péče, domovech důchodců apod.) a dále počty vězňů a odhad počtu přistěhovaných cizinců, jež nežijí v bytech. Účast domácností ve výběrovém šetření je dobrovolná, neexistuje zpravodajská povinnost vyplývající ze zákona, jako např. u sčítání lidu. Nevýhoda tohoto výběrového šetření spočívá v relativně vysoké míře non-response, která významně ovlivňuje výsledky. Tato non-response není náhodná, naopak je charakteristická pro určité skupiny populace. Jako hlavní důvody odmítnutí šetření uvádějí domácnosti výhrady k zasahování do soukromí, obavy z případného zneužití sdělených informací, obavy vpustit cizí osoby do bytu apod. Některé domácnosti ze zásady odmítají sdělit o sobě jakékoliv informace. Nejvyšší míra non-response je na první vlně. (Český statistický úřad, online, cit. 2019-12-16)

Tabulka č. 1: Přehled vyšetřených a nevyšetřených domácností za rok 2018

	Počet HD			Podíl vyšetřených HD (%)		
	Celkem	1. vlna	2. až 4. vlna	Celkem	1. vlna	2. až 4. vlna
Vyšetřených celkem	8 634	2 338	6 296	78,9	54,7	94,3
Nevyšetřených celkem	2 314	1 935	379	21,1	45,3	5,7
odmítnutí šetření (neochota sdělovat informace)	1 825	1 537	288	78,9	79,4	76,0
domácnost nezastižena, dočasně nepřítomná	277	237	40	12,0	12,2	10,6
domácnost neschopna účasti (zdravotní důvody apod.)	129	103	26	5,6	5,3	6,9
jiné důvody (jazyková bariéra aj.)	83	58	25	3,6	3,0	6,6

Zdroj: Český statistický úřad, online, cit. 2019-12-19

6.3 METODIKA VÝBĚROVÉHO ŠETŘENÍ SILC

Výběrové šetření SILC probíhá každoročně od února do května. Zjišťování probíhá dvěma způsoby, a to formou elektronického dotazníku (CAPI) a papírového dotazníku (PAPI). Šetření zajišťují kmenoví zaměstnanci ČSÚ a externí zaměstnanci. Tazatelé, stejně jako všichni pracovníci zúčastnění na šetření, jsou vázáni přísnou mlčenlivostí o všech zjištěných skutečnostech. Kromě pověřených pracovníků ČSÚ není nikdo oprávněn do vyplnění dotazníků nahlížet a údaje v nich uvedené jakýmkoli způsobem používat. Tazatelé navštíví přidělené byty dle Seznamu vybraných bytů a zjistí veškeré údaje potřebné pro kvalitní a úplné vyplnění dotazníku za byt, za každou hospodařící domácnost a všechny předepsané osoby. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 3)

Šetření SILC se uskutečňuje ve všech krajích. Výběr nových bytů je proveden dvoustupňovým náhodným výběrem. Na prvním stupni jsou na základě Registru sčítacích obvodů (RSO) náhodně vybrány sčítací obvody, ve vybraných sčítacích

obvodech je následně na druhém stupni vybíráno 10 bytů. Vybrané byty jsou v rámci okresů označeny jedinečným číslem paginy, které je pětimístné. Jednotkou zjišťování je bytová domácnost, tj. všechny osoby, které mají ve vybraném bytě své obvyklé bydliště, a jimi tvořené hospodařící domácnosti. (Pokyny pro organizaci šetření, 2018, s. 3) Při prvním vyhledání bytu provede tazatel identifikaci bytu. Pokud se jedná o byt v budově s více byty, ověří si tazatel způsob číslování bytů v rámci vybrané budovy v databázi RSO se zaměřením na atypická průběžná číslování bytů v rámci celého bloku budov s více vchody, která nezačínají v každém vchodu č. 1, ale navazují na číslování v sousedním vchodu. V bytových domech, kde nejsou byty označeny pořadovým číslem, odpočítá příslušné byty tak, že postupuje zdola nahoru a v jednotlivých podlažích zleva doprava. Zjistí-li tazatel, že byt byl zrušen nebo není v současné době obydlen, zaznamená tuto skutečnost do Seznamu vybraných bytů a náhradní byt se nevybírání. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 6)

Mezi hlavní typy administrativního odpadu patří:

- prázdný byt – jedná se o případy, kdy tazatel na dané adrese zjistí, že ve vybraném bytě/domě v současnosti nikdo nebydlí (např. uživatel zemřel nebo se odstěhoval), byt tedy není momentálně obydlen (trvale ani přechodně), případně se byt zrovna opravuje, rekonstruuje a nikdo v něm nežije
- rekreační objekt – pokud se jedná o chatu nebo chalupu, kde nikdo obvykle nebydlí a slouží pouze k rekreačním účelům
- administrativní objekt – zahrnuje případy, kdy je vybraný byt užíván jako kancelář, ordinace, kadeřnictví, obchod, sklad nebo jiné komerční prostory, případně je celá budova určena k jiným než bytovým účelům, jako například sídlo firmy, hotel, ústav, škola, domov důchodců
- v domě neexistuje byt daného čísla – pokud tazatel zjistí, že v domě neexistuje byt daného čísla (např. byt zanikl sloučením s jinými prostory nebo hledané číslo bytu převyšuje celkový počet bytů v domě), případně se skutečně nepodaří nalézt vybrané číslo bytu
- celý dům neexistuje – vyznačí se tehdy, pokud budova na dané adrese již není (proběhla demolice domu, případně se dům zřítíl)

- adresa neexistuje – vyznačí se, jestliže není vůbec nalezena hledaná adresa (např. v daném městě vůbec neexistuje ulice toho jména nebo v dané ulici vůbec neexistuje dům takového čísla) nebo nelze budovu daného čísla nelézt, dále se tento kód použije ve specifických případech, kdy u vybraného bytu situace v terénu neodpovídá údajům z RSO a nevyhovuje žádné z předchozích možností (např. dům leží mimo hranici sčítacího obvodu).

(Pokyny pro organizaci šetření, 2019, s. 4)

Tazatel se musí pokusit o kontaktování domácnosti v případě kmenového zaměstnance minimálně pětkrát a v případě externího zaměstnance minimálně třikrát. Z důvodu největší možné rentability dotazníků jsou kontakty vybraných domácností realizovány tak, aby pokrývaly různé dny v týdnu včetně víkendu, a jeden pokus musí být realizován po 18. hodině. Při zastížení domácnosti tazatel nejprve stručně informuje domácnost o účelu šetření a vysvětlí, proč byla do šetření zařazena právě tato domácnost. Rozhovor v domácnosti musí tazatel vést taktně, aby získal pravdivé a úplné údaje a aby byl počet domácností, které odmítnou účast v šetření, co nejmenší. Dotazování může probíhat i mimo šetřenou domácnost, pokud se na tom tazatel a respondent dohodnou. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 7)

Dotazník SILC zahrnuje 4 samostatné dotazníky. Jedná se o dotazník za byt (dotazník A), který obsahuje soupis osob, které mají ve vybraném bytě své obvyklé bydliště a jejich sociodemografické charakteristiky. Druhý dotazník za hospodářící domácnost (dotazník B) obsahuje údaje o bydlení (druh, vybavení a velikost bytu, náklady na bydlení), údaje o finanční situaci domácnosti (jak domácnost vychází se svým příjmem, vybrané příjmy vyplácené na domácnost a pravidelné peněžní transfery mezi domácnostmi). Dotazník C se vyplňuje za všechny osoby v domácnosti v roce 2003 a dříve (platí pro zjišťování za rok 2019), obsahuje údaje o zaměstnání a pracovní historii, všech typech příjmů, dále některé biografické informace, několik otázek na materiální podmínky a blok otázek na zdraví. Poslední dotazník je modulový, což znamená, že se každý rok mění. V šetření za rok 2018 se zjišťovaly otázky na téma přenosu sociálního a materiálního znevýhodnění mezi generacemi. (Pokyny pro organizaci šetření, 2018, s. 6) Od roku 2020 dochází ke změně, kdy modulový dotazník je zakomponován do dotazníku za osobu (dotazník C), kde se kromě údajů o zaměstnání

a pracovní historii a o všech typech příjmů, dále zjišťují údaje o materiálních podmínkách. (Pokyny pro organizaci šetření, 2019, s. 7)

Šetření SILC je koncipováno jako výběrové šetření u domácností, kterého se účastní všechny osoby ve vybrané domácnosti ve věku 16 let a starší. Skládá se z průřezové a panelové části, přičemž panelová složka kombinuje údaje za 4 roky po sobě jdoucí, a to na základě opakovaných každoročních návštěv domácnosti. Osoby, které byly členy původně vybrané domácnosti (v 1. vlně), jsou tzv. panelové osoby a budou čtyři roky po sobě navštíveny, aby mohl být sledován vývoj jejich životních podmínek v čase. Jestliže se některá z těchto osob, případně celá domácnost, z původně vybrané adresy odstěhovala, je třeba tuto osobu/domácnost dohledat a došetřit na nové adrese. Požadavek na dohledávání panelových osob (dle metodiky EU-SILC) ukládá, že v případě odstěhování panelové osoby, či celé domácnosti, z původní adresy ve výběru, je třeba zajistit její dohledání kdekoli na území ČR. Tazatel je povinen v uvedených případech vyvinout maximální snahu ke zjištění její nové adresy a neprodleně nahlásit tuto skutečnost svému krajskému garantovi. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 12)

V průběhu šetření je krajský garant neustále ve styku s tazateli, zodpovídá jejich dotazy a kontroluje plnění harmonogramu návštěv. Dále provádí kontroly tazatelů dle Metodického postupu pro provádění komplexních kontrol univerzálních tazatelů terénních šetření. (Pokyny pro organizaci šetření, 2019, s. 9)

Na šetření SILC je napojeno navazující šetření Statistiky rodinných účtů (SRÚ). Soubor domácností nově nabíraných domácností do šetření SRÚ bude ve všech krajích tvořen všemi domácnostmi z 3. vlny šetření SILC. Rozhovor SILC by měl v maximální možné míře předcházet úvodnímu rozhovoru šetření SRÚ tak, aby bylo možné zajistit nábor domácnosti pro navazující šetření a rovněž provést aktualizaci dat ze SILC pro úvodní rozhovor SRÚ. Vzhledem k tomu je nutná termínová koordinace a úzká spolupráce všech terénních pracovníků v kraji zapojených do SILC a SRÚ. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 13)

6.4 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE

Míra materiální deprivace odráží materiální podmínky i vybavenost domácností, což je další důležitý aspekt při posuzování celkové životní úrovně domácností. Tento ukazatel je definován na základě 9 položek, mezi něž patří vybavenost domácnosti automobilem, barevnou televizí, pračkou a telefonem, dále možnost si z vlastních zdrojů dovolit neočekávaný výdaj, zaplacení týdenní dovolené mimo domov všem členům domácnosti, dostatečné vytápění bytu, možnost jíst maso či jeho vegetariánské náhražky každý druhý den a dále problémy domácnosti s placením některých nákladů spojených s bydlením (nájemné, energie, splátky hypotéky, apod.) Za materiálně deprivované považujeme osoby z domácnosti, které si z finančních důvodů nemohly dovolit alespoň 4 položky z 9 výše uvedených. (Životní podmínky v ČR 2016, 2017, s. 23)

6.4.1 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ROCE 2013

Tabulka č. 2: Míra materiální deprivace 2013

Míra materiální deprivace (v %)	6,6
Pohlaví	
muži	5,9
ženy	7,2
Věk	
do 18 let	7,3
18-24	9,0
25-49	6,3
50-64	6,6
65 a více	5,3
Převažující ekonomická aktivita (osoby ve věku 16+)	
pracující celkem	4,2
nezaměstnaní	23,9
důchodci	5,6
Typ domácnosti	
domácnosti bez dětí celkem	6,6
jednotlivci celkem	10,4
2 dospělí, oba do 65 let	7,0
2 dospělí, aspoň jeden 65 a více let	4,2
domácnosti se závislými dětmi celkem	6,5
1 dospělý, alespoň 1 závislé dítě	13,9
2 dospělí, 1 závislé dítě	5,6
2 dospělí, 2 závislé děti	3,9
2 dospělí, 3 a více závislých dětí	10,4
Právní forma užívání bytu	
vlastník a bezplatné užívání	4,4
nájemní	17,4

Zdroj: Příjmy a životní podmínky domácností, 2015, s. 269, autor práce, 2019 (vlastní šetření)

Míra materiální deprivace v roce 2013 dosáhla hodnoty 6,6 %. Vyšší míra materiální deprivace byla u žen než u mužů. Nejvyšší míra materiální deprivace byla u osob 18-24 let a nejnižší u osob 65 let a starších. Nejnižší míra z pohledu ekonomické aktivity byla zjištěna u pracujících, nejvyšší u nezaměstnaných osob. Nejvíce deprimované domácnosti byly rodiny 1 dospělý a alespoň 1 závislé dítě. Naopak nejnižší míra materiální deprivace byla v domácnostech 2 dospělých osob s 2 závislými dětmi a dále pak v domácnostech 2 dospělých osob, kde byl alespoň jeden člen starší 65 let. Z pohledu právní formy užívání bytu byly nejméně deprimované domácnosti

ve vlastním a bezplatném bydlení, nejvíce deprimované byly domácnosti žijící v nájemním bydlení.

6.4.2 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ROCE 2014

Tabulka č. 3: Míra materiální deprivace 2014

Míra materiální deprivace (v %)	6,7
Pohlaví	
muži	6,2
ženy	7,2
Věk	
do 18 let	9,7
18-24	6,8
25-49	6,5
50-64	5,9
65 a více	5,1
Převažující ekonomická aktivita (osoby ve věku 16+)	
pracující celkem	3,5
nezaměstnaní	24,7
důchodci	5,0
Typ domácnosti	
domácnosti bez dětí celkem	5,6
jednotlivci celkem	9,7
2 dospělí, oba do 65 let	5,0
2 dospělí, aspoň jeden 65 a více let	4,1
domácnosti se závislými dětmi celkem	7,8
1 dospělý, alespoň 1 závislé dítě	23,9
2 dospělí, 1 závislé dítě	5,6
2 dospělí, 2 závislé děti	4,0
2 dospělí, 3 a více závislých dětí	14,3
Právní forma užívání bytu	
vlastník a bezplatné užívání	4,0
nájemní	19,4

Zdroj: Příjmy a životní podmínky domácností, 2015, s. 269, autor práce, 2019 (vlastní šetření)

Míra materiální deprivace v roce 2014 činila 6,7 %. Ženy byly opět více deprimované než muži. Nejnižší míra deprivace byla u osob 65 let a starších a nejvyšší u osob do 18 let. Pracující měli nejnižší míru materiální deprivace v porovnání s důchodci i s nezaměstnanými. Nejvyšší míra z pohledu typu domácnosti byla opět nejvyšší u rodin 1 dospělý a alespoň 1 závislé dítě. Nejnižší míra materiální deprivace

byla naopak u rodin 2 dospělých s 2 závislými dětmi. Osoby žijící v nájemním bydlení byly materiálně více deprimované oproti osobám žijícím ve vlastním a bezplatném bydlení.

6.4.3 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ROCE 2015

Tabulka č. 4: Míra materiální deprivace 2015

Míra materiální deprivace (v %)	5,6
Pohlaví	
muži	5,0
ženy	6,2
Věk	
do 18 let	7,2
18-24	6,5
25-49	5,2
50-64	5,3
65 a více	4,5
Převažující ekonomická aktivita (osoby ve věku 16+)	
pracující celkem	3,0
nezaměstnaní	24,4
důchodci	4,8
Typ domácnosti	
domácnosti bez dětí celkem	5,2
jednotlivci celkem	10,6
2 dospělí, oba do 65 let	4,0
2 dospělí, aspoň jeden 65 a více let	3,7
domácnosti se závislými dětmi celkem	5,9
1 dospělý, alespoň 1 závislé dítě	16,2
2 dospělí, 1 závislé dítě	3,7
2 dospělí, 2 závislé děti	3,8
2 dospělí, 3 a více závislých dětí	9,1
Právní forma užívání bytu	
vlastník a bezplatné užívání	2,8
nájemní	18,4

Zdroj: Příjmy a životní podmínky domácností, 2016, s. 269, autor práce, 2019 (vlastní šetření)

Míra materiální deprivace v roce 2015 dosáhla úrovně 5,6 %. Ženy byly opět více deprimované než muži. Nejnižší míra deprivace byla opět u osob 65 let a starších a nejvyšší u osob do 18 let. Pracující měli nižší míru materiální deprivace oproti nezaměstnaným i důchodcům. Z pohledu typu domácnosti byly opět nejvíce

deprimované rodiny 1 dospělý a alespoň 1 závislé dítě a domácnosti jednotlivců celkem a nejméně rodiny 2 dospělých s 2 závislými dětmi. Domácnosti bydlící ve vlastním a bezplatném bydlení měly nižší materiální deprivaci oproti domácnostem, které bydlí v nájemném bydlení.

6.4.4 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ROCE 2016

Tabulka č. 5: Míra materiální deprivace 2016

Míra materiální deprivace (v %)	4,8
Pohlaví	
muži	4,6
ženy	5,0
Věk	
do 18 let	6,3
18-24	6,5
25-49	4,6
50-64	5,0
65 a více	3,0
Převažující ekonomická aktivita (osoby ve věku 16+)	
pracující celkem	2,7
nezaměstnaní	25,8
důchodci	2,9
Typ domácnosti	
domácnosti bez dětí celkem	4,3
jednotlivci celkem	7,6
2 dospělí, oba do 65 let	3,7
2 dospělí, aspoň jeden 65 a více let	2,2
domácnosti se závislými dětmi celkem	5,3
1 dospělý, alespoň 1 závislé dítě	17,0
2 dospělí, 1 závislé dítě	4,6
2 dospělí, 2 závislé děti	3,0
2 dospělí, 3 a více závislých dětí	8,4
Právní forma užívání bytu	
vlastník a bezplatné užívání	2,6
nájemní	15,0

Zdroj: Příjmy a životní podmínky domácností, 2018, s. 269, autor práce, 2019 (vlastní šetření)

Míra materiální deprivace v roce 2016 dosáhla hodnoty 4,8 %. Ženy byly více deprimované než muži. Nejvíce deprimované osoby byly ve věku 18-24 let

a nejméně osoby nad 65 let. Z pohledu ekonomické aktivity byla míra materiální deprivace nejnižší u pracujících a nejvyšší u nezaměstnaných. Podle typu domácnosti byly opět nejvíce deprimované domácnosti 1 dospělý a alespoň 1 závislé dítě a nejméně rodiny 2 dospělých s 2 závislými dětmi. Významně klesla míra deprivace jak u osob bydlících ve vlastním a bezplatném užívání, tak i u osob bydlících v nájemním bydlení.

6.4.5 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ROCE 2017

Tabulka č. 6: Míra materiální deprivace 2017

Míra materiální deprivace (v %)	3,7
Pohlaví	
muži	3,5
ženy	4,0
Věk	
do 18 let	4,5
18-24	4,8
25-49	3,5
50-64	3,9
65 a více	2,9
Převažující ekonomická aktivita (osoby ve věku 16+)	
pracující celkem	2,1
nezaměstnaní	24,5
důchodci	2,9
Typ domácnosti	
domácnosti bez dětí celkem	3,8
jednotlivci celkem	7,2
2 dospělí, oba do 65 let	3,3
2 dospělí, aspoň jeden 65 a více let	2,1
domácnosti se závislými dětmi celkem	3,7
1 dospělý, alespoň 1 závislé dítě	11,7
2 dospělí, 1 závislé dítě	3,0
2 dospělí, 2 závislé děti	1,9
2 dospělí, 3 a více závislých dětí	5,5
Právní forma užívání bytu	
vlastník a bezplatné užívání	1,8
nájemní	13,1

Zdroj: Příjmy a životní podmínky domácností, 2018, s. 269, autor práce, 2019 (vlastní šetření)

Míra materiální deprivace v roce 2017 dosáhla úrovně 3,7 %. Ženy byly opět více deprimované než muži. Z pohledu věkového složení byly nejvíce deprimované osoby ve věku 18-24 let a nejméně osoby 65 let a starší. Pracující měli stejně jako v minulých letech nejnižší míru materiální deprivace oproti nezaměstnaným i důchodcům. Nejméně deprimované byly domácnosti s 2 dospělými s 2 závislými dětmi, nejvíce rodiny 1 dospělý a alespoň 1 závislé dítě. Nejnižší míra materiální deprivace byla opět u osob bydlících ve vlastním či bezplatném užívání a nejvyšší u osob bydlících v nájemním bydlení.

6.4.6 MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V ROCE 2018

Tabulka č. 7: Míra materiální deprivace 2018

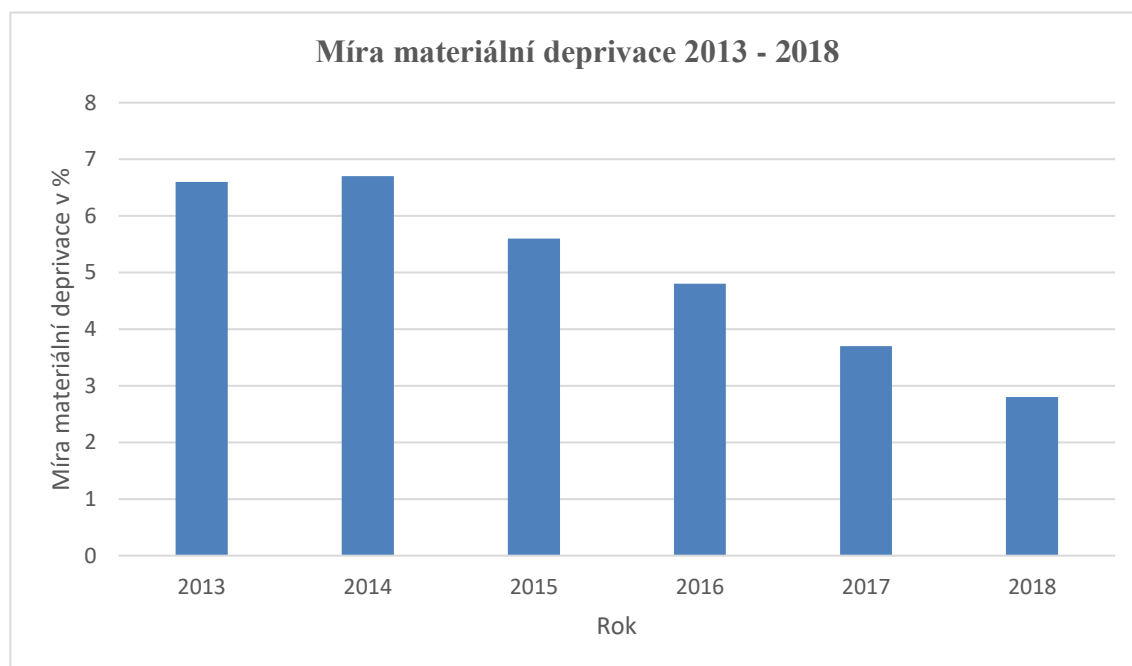
Míra materiální deprivace (v %)	2,8
Pohlaví	
muži	2,5
ženy	3,1
Věk	
do 18 let	3,4
18-24	2,8
25-49	2,6
50-64	2,9
65 a více	2,5
Převažující ekonomická aktivita (osoby ve věku 16+)	
pracující celkem	1,6
nezaměstnaní	20,9
důchodci	2,5
Typ domácnosti	
domácnosti bez dětí celkem	2,8
jednotlivci celkem	5,0
2 dospělí, oba do 65 let	2,4
2 dospělí, aspoň jeden 65 a více let	1,9
domácnosti se závislými dětmi celkem	2,8
1 dospělý, alespoň 1 závislé dítě	9,0
2 dospělí, 1 závislé dítě	2,9
2 dospělí, 2 závislé děti	1,6
2 dospělí, 3 a více závislých dětí	2,8
Právní forma užívání bytu	
vlastník a bezplatné užívání	1,2
nájemní	10,7

Zdroj: Příjmy a životní podmínky domácností, 2019, s. 269, autor práce, 2019 (vlastní šetření)

Míra materiální deprivace v roce 2018 činila 2,8 %, což bylo nejméně od roku 2013. Muži byli méně deprimovaní než ženy. Nejvíce byly deprimované osoby ve věku do 18 let, ale i tam byl zaznamenán výrazný pokles. Nejméně byly deprimované osoby ve věku 65 let a více, stejně jako v předchozích letech. Z pohledu typu domácnosti byly opět nejvíce deprimované domácnosti 1 dospělý a alespoň 1 závislé dítě a naopak nejméně byly deprimované domácnosti s 2 dospělými osobami a 2 závislými dětmi. Z pohledu právní formy využívání bytu byly opět nejvíce deprimované domácnosti bydlící v nájmu a nejméně domácnosti bydlící ve vlastním či bezplatném užívání.

6.5 POROVNÁNÍ MÍRY MATERIÁLNÍ DEPRIVACE 2013-2018

Graf č. 1: Porovnání míry materiální deprivace 2013-2018

Zdroj: autor práce, 2019, vlastní šetření

V roce 2013 byla míra materiální deprivace na úrovni 6,6 %. O rok později se míra materiální deprivace zvýšila na 6,7 %. V roce 2015 došlo ke snížení úrovně na 5,6 %, v roce 2016 se hodnota dále snížila na 4,8 %, v roce 2017 činila 3,7 % a v roce 2018 se míra materiální deprivace zastavila na úrovni 2,8 %, což je vůbec nejnižší míra materiální deprivace za celé sledované období. Na základě tohoto srovnání autorka

ověřila hypotézu č. 1, že míra materiální deprivace dosáhla v roce 2018 nejnižší úrovně v celém sledovaném období. Situace je ve sledovaném období nejpříznivější, protože příjmy domácností dosáhly nejvyšší úrovně za celé sledované období. (Český statistický úřad, online, cit. 2020-02-07)

6.6 SHRUTÍ MATERIÁLNÍ DEPRIVACE V LETECH 2013-2018

Míra materiální deprivace byla ve sledovaném období nejvyšší v roce 2014, kdy dosáhla úrovně 6,7 % a naopak nejnižší byla v roce 2018, kdy činila pouze 2,8 %, což byl oproti roku 2014 výrazný pokles o 3,9 %. V roce 2013 dosahovala úrovně 6,6 %, což bylo o 0,1 % méně než v roce 2014, kdy dosahovala úrovně 6,7 %. V roce 2015 dosáhla míra materiální deprivace úrovně 5,6 %, v roce 2016 byla na úrovni 4,8 % a v roce 2017 činila 3,7 %. Mezi rokem 2014-2018 se míra materiální deprivace výrazně snížila o 3,9 %.

Z pohledu pohlaví na tom byli lépe muži, kteří měli ve všech sledovaných letech míru materiální deprivace nižší než ženy, čímž byla potvrzena hypotéza č. 2. Hlavním faktorem je vysoký věk dožití u žen, které žijí poměrně dlouhou dobu osaměle. (Statistika&my, 2019, s. 32) Dalším podstatným faktorem je skutečnost, že ženy během svého života mají v průměru nižší mzdy než muži a tudíž mají i nižší důchody. (Statistika&my, 2019, s. 33) Nejvyšší míra deprivace u mužů byla v roce 2014, kdy dosahovala úrovně 6,2 % a naopak nejnižší v roce 2018, kdy činila 2,5 %. V roce 2013 dosáhla míra materiální deprivace úrovně 5,9 %, v roce 2015 činila 5 %, v roce 2016 dosáhla úrovně 4,6 % a v roce 2017 činila 3,5 %. U žen byla nejvyšší míra materiální deprivace zaznamenána v roce 2013 a v roce 2014, kdy dosahovala stejné úrovně 7,2 % a nejnižší v roce 2018, kdy činila 3,1 %. V roce 2015 deprivace dosáhla hranice 6,2 %, v roce 2016 činila 5 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 4 %.

Na základě analýzy dle věkového složení byly nejvíce deprimované osoby do 18 let a osoby ve věku 18-24 let, naopak nejméně deprimované byly osoby ve věku 65 let a více. U osob do 18 let věku byla nejvyšší míra dosažena v roce 2014, kdy činila 9,7 % a nejnižší v roce 2018, kdy dosahovala úrovně 3,4 %. V roce 2013 deprivace dosáhla úrovně 7,3 %, v roce 2015 činila 7,2 %, v roce 2016 se snížila na úroveň 6,3 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 4,5 %. U osob 18-24 let byla nejvyšší míra deprivace

naměřena v roce 2013, kdy činila 9 % a nejnižší zjištěná úroveň byla v roce 2018, kdy dosahovala úrovně 2,8 %. V roce 2014 byla míra materiální deprivace na úrovni 6,8 %, v roce 2015 i 2016 dosahovala stejné úrovně 6,5 % a v roce 2017 se hodnota zastavila na úrovni 4,8 %. U osob 25-49 let dosáhla nejvyšší míra materiální deprivace hodnoty 6,5 % v roce 2014 a nejnižší byla v roce 2018, kdy činila 2,6 %. V roce 2013 byla míra materiální deprivace na úrovni 6,3 %, v roce 2015 činila 5,2 %, v roce 2016 byla na úrovni 4,6 % a v roce 2017 se hodnota zastavila na úrovni 3,5 %. U osob 50-64 let byla nejvyšší míra materiální deprivace naměřena v roce 2013, kdy dosáhla úrovně 6,6 % a nejnižší v roce 2018, kdy byla na úrovni 2,9 %. V roce 2014 dosáhla míra materiální deprivace 5,9 %, v roce 2015 byla na úrovni 5,3 %, v roce 2016 činila 5 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 3,9 %. U osob starších 65 let byla nejvyšší úroveň také v roce 2013, kdy byla na úrovni 5,3 % a nejnižší v roce 2018, kdy činila 2,5 %. V roce 2014 dosahovala úroveň 5,1 %, v roce 2015 činila 4,5 %, v roce 2016 dosahovala úrovně 3 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 2,9 %.

Z pohledu převažující ekonomické aktivity na tom byli nejlépe pracující. Nejvyšší míra materiální deprivace dosáhla úroveň 4,2 % v roce 2013 a naopak nejnižší byla v roce 2018, kdy už činila pouze 1,6 %. V roce 2014 dosáhla míra deprivace úrovně 3,5 %, v roce 2015 činila 3 %, v roce 2016 byla na úrovni 2,7 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 2,1 %. U nezaměstnaných činila nejvyšší míra materiální deprivace v roce 2016, kdy dosáhla úrovně 25,8 % a nejnižší byla v roce 2018, kdy se hodnota zastavila na hranici 20,9 %. V roce 2013 dosáhla míra materiální deprivace úrovně 23,9 %, v roce 2014 činila 24,7 %, v roce 2015 byla na úrovni 24,4 % a v roce 2017 dosáhla úrovně 24,5 %. U domácností důchodců byla nejvyšší míra deprivace zaznamenána v roce 2013, kdy činila 5,6 % a nejnižší v roce 2018, kdy dosahovala úrovně 2,5 %. V roce 2014 dosahovala deprivace úrovně 5 %, v roce 2015 činila 4,8 % a v roce 2016 a 2017 dosáhla stejné úrovně 2,9 %. Domácnosti nezaměstnaných dosáhly vyšší míry materiální deprivace oproti domácnostem důchodců, čímž byla ověřena hypotéza č. 3. Hlavním faktorem je příjmová situace, jelikož domácnosti důchodců mají vyšší příjmy než domácnosti nezaměstnaných. (Český statistický úřad, online, cit. 2020-02-12) Autorka se domnívá, že je to také způsobeno tím, že důchodci jsou dlouhodobě materiálně i finančně zaopatřeni a z pohledu financí, vystačí i s menším finančním obnosem.

V domácnostech bez dětí míra materiální deprivace dosahovala nejvyšší úroveň 6,6 % v roce 2013 a nejnižší byla v roce 2018, kdy dosahovala úroveň 2,8 %. V roce 2014 byla na úrovni 5,6 %, v roce 2015 činila 5,2 %, v roce 2016 dosahovala úroveň 4,3 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 3,8 %. U domácností jednotlivců byla nejvyšší míra materiální deprivace zaznamenána v roce 2015, kdy dosáhla úroveň 10,6 % a nejnižší byla v roce 2018, kdy činila 5 %. V roce 2013 byla na úrovni 10,4 %, v roce 2014 činila 9,7 %, v roce 2016 dosáhla úroveň 7,6 % a v roce 2017 se zastavila na hranici 7,2 %. U domácností dvou osob do věku 65 let byla nejvyšší míra dosažena v roce 2013, kdy činila 7 % a nejnižší v roce 2018, kdy dosahovala úroveň 2,4 %. V roce 2014 byla míra deprivace na úrovni 5 %, v roce 2015 se snížila na 4 %, v roce 2016 činila 3,7 % a v roce 2017 dosáhla úroveň 3,3 %. Stejný trend vývoje byl i u domácností dvou dospělých, kde alespoň jeden člen domácnosti byl starší věku 65 let. Nejvyšší míra byla opět v roce 2013, kdy činila 4,2 % a nejnižší v roce 2018, kdy dosahovala úroveň 1,9 %. V roce 2014 byla míra deprivace na úrovni 4,1 %, v roce 2015 činila 3,7 %, v roce 2016 byla na úrovni 2,2 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 2,1 %.

U domácností se závislými dětmi celkem byla nejvyšší míra deprivace zaznamenána v roce 2014, kdy dosahovala úroveň 7,8 % a naopak nejnižší byla v roce 2018, kdy už byla na úrovni 2,8 %. V roce 2013 dosahovala úroveň 6,5 %, v roce 2015 činila 5,9 %, v roce 2016 se zastavila na úrovni 5,3 % a v roce 2017 se snížila na úroveň 3,7 %. Domácnosti s 1 dospělým a s 1 či více závislými dětmi byla míra materiální deprivace z pohledu typu domácnosti vůbec nejvyšší ze všech sledovaných. Nejvyšší byla v roce 2014, kdy dosahovala úroveň 23,9 %. Nejnižší míra byla zjištěna v roce 2018, kdy činila 9 %, což je od roku 2014 pokles o 14,9 %. V roce 2013 byla na úrovni 13,9 %, v roce 2015 dosáhla úroveň 16,2 %, v roce 2016 činila 17 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 11,7 %. Domácnosti s 2 dospělými osobami a 1 dítětem na tom byly o poznání lépe. Nejvyšší míra deprivace v této skupině byla shodně nejvyšší v roce 2013 a v roce 2014 kdy činila 13,9 % a nejnižší v roce 2018, kdy dosahovala úroveň 2,9 %. V roce 2015 dosáhla úroveň 3,7 %, v roce 2016 činila 4,6 % a v roce 2017 se zastavila na hranici 3 %. Nejméně deprimované domácnosti s dětmi tvořily domácnosti s 2 dospělými osobami a s 2 závislými dětmi. Nejvyšší míra deprivace byla zaznamenána v roce 2014, kdy dosahovala úroveň 4 % a nejnižší v roce 2018, kdy se

dostala na úroveň 1,6 %. V roce 2013 byla na úrovni 3,9 %, v roce 2015 činila 3,8 %, v roce 2016 dosáhla úrovně 3 % a v roce 2017 se zastavila na hranici 1,9 %. U domácností s 2 dospělými osobami a s 3 a více závislými dětmi byla míra materiální deprivace nejvyšší v roce 2014, kdy dosáhla úrovně 14,3 % a nejnižší v roce 2018, kdy dosahovala úrovně 2,8 %. V roce 2013 míra deprivace dosáhla úrovně 10,4 %, v roce 2015 činila 9,1 %, v roce 2016 byla na úrovni 8,4 % a v roce 2017 se zastavila na hranici 5,5 %.

Z hlediska právního využití bytu na tom byly nejlépe domácnosti žijící ve vlastním či bezplatném bydlení oproti domácnostem bydlících v nájemním bydlení, což samozřejmě souvisí s odlišnými výdaji na bydlení. Nejnižší míra materiální deprivace u vlastního a bezplatného užívání byla v roce 2018, kdy činila pouhých 1,2 % oproti roku 2013, kdy dosahovala maximální úrovně 4,4 %. V roce 2014 dosáhla úrovně 4 %, v roce 2015 činila 2,8 %, v roce 2016 byla na úrovni 2,6 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 1,8 %. V nájemní bydlení byla nejvyšší míra deprivace zaznamenána v roce 2014, kdy dosahovala úrovně 19,4 %, zatímco v roce 2018 klesla na úroveň 10,7 %. V roce 2013 dosahovala míra deprivace úrovně 17,4 %, v roce 2015 činila 18,4 %, v roce 2016 byla na úrovni 15 % a v roce 2017 se zastavila na úrovni 13,1 %. Materiální deprivace u nájemního bydlení byla výrazně vyšší než u bezplatného bydlení, čímž byla ověřena hypotéza č. 4. Autorka se domnívá, že je to samozřejmě způsobeno vysokými náklady na bydlení v případě nájemního bydlení. Druhým faktorem je skutečnost, že především domácnosti s nižšími příjmy bydlí v nájemním bydlení. (Český statistický úřad, online, cit. 2020-02-07)

6.7 VLASTNÍ PŘÍNOS AUTORKY Z PRAXE

Autorka se na šetření „Výběrové šetření příjmů a životních podmínek“ podílí již od roku 2005, kdy poprvé toto šetření v České republice proběhlo. Pracuje na pozici univerzální tazatelky ČSÚ v Praze a výběrové šetření SILC v terénu provádí každoročně. Přesvědčit respondenty, aby se daného šetření zúčastnili, není vůbec jednoduché. Tazatel nejprve informuje domácnosti o průběhu šetření dopisem z úřadu. Někteří respondenti ihned volají, že se šetření nezúčastní. Nejčastějšími důvody odmítnutí jsou rodinné důvody, nedostatek času, strach o soukromí, vysoký věk

respondentů nebo silný nezájem spolupracovat se státní správou, což pramení z politické situace v naší republice.

Pokus o první návštěvu bývá často problematický. Prvním problémem pro tazatele je skutečnost, že se nemůže dostat do bytového domu a šetření osobně uskutečnit. Někdy musí stát před ním i hodinu, aby mohli domácnosti osobně zkontaktovat, popřípadě aby mohli nepřítomným domácnostem vložit dopis o nezastižení do schránky. Respondenti bývají při první návštěvě zaskočení a první jejich otázka směřuje k tomu, proč zrovna oni byli vybráni a zda jim plyne povinnost ze zákona se šetření zúčastnit. Tazatel jim vysvětlí způsob výběru, ale jelikož je výběrové šetření zcela dobrovolné, stává se právě toto častým důvodem odmítnutí. Někteří respondenti tazatelům sdělí, ať si vyberou jinou domácnost, což je však zcela nepřijatelné, protože se jedná o náhodný výběr a ten musí být zcela striktně dodržen. V těchto případech je velmi těžké respondenty přesvědčit. Tazatel musí vyvinout obrovské úsilí, aby respondenty získal. Pokud se však tazateli podaří respondenta přemluvit, tak dalším úskalím bývá časová náročnost dotazníku, jelikož délka rozhovoru se pohybuje od 40 do 60 minut. Otázky v dotazníku jsou navíc poměrně osobního rázu a mnohdy dotazování na některých z nich ztroskotá. Nejčastějším takovým případem bývají otázky týkající se příjmů domácnosti. Tazatel s sebou nosí kartu s intervaly příjmů, ale pokud ani to není pro respondenty akceptovatelné, rozhovor tím končí a dotazník je považován za nevyšetřený. Celkově otázky týkající se finanční situace bývají v dotazníku největším problémem, ale bez vyplnění těchto otázek by „Výběrové šetření příjmů a životních podmínek“ nemělo smysl. Další nepříjemností pro tazatele je skutečnost, že jsou často nuceni vyplňovat dotazníky na chodbě či u schránek, což je velmi nepříjemné. Velkým problémem bývá, pokud je vybrána domácnost jiné národnosti, což v Praze není výjimkou. V tomto případě se rozhovor téměř vždy neuskuteční vzhledem k jazykové bariéře.

Rozpoložení respondentů bývá dalším kritériem úspěchu dotazování. V případě, že tazatel narazí na respondenta ve špatné náladě, šetření se většinou také neuskuteční. Jelikož je šetření prováděno na základě náhodného výběru, tak i výběr a povaha respondentů bývají často velmi odlišné. Je zcela běžné, že v jednom roce má tazatel ve výběru velmi vstřícné respondenty a s vyplněním dotazníku nejsou žádné potíže.

Naopak v jiném roce se tazatelé můžou setkat s domácnostmi, které jsou velmi neochotné. Často jsou tazatelé napadáni verbálně, což pro žádného z tazatelů není příjemné a musí se psychicky s danou situací vyrovnat. Není výjimkou, že respondent na tazatele zavolá Policii ČR a celá situace se musí prošetřit a vysvětlit.

Práce tazatelů není opravdu v této době vůbec jednoduchá a ne každý je schopen tuto činnost vykonávat.

6.8 ANALÝZA VÝBĚROVÝCH ŠETŘENÍ ČSÚ

Český statistický úřad provádí pravidelná a mimořádná výběrová šetření. Největším pravidelným šetřením ČSÚ je tzv. Integrované šetření u domácností (IŠD). Jedná se o šetření, které vzniklo v roce 2011 sloučením tří modulů: VŠPS, VŠCR a VŠIT. Dalším největším pravidelným výběrovým šetřením je SILC, které Český statistický úřad provádí od roku 2005. Mezi poslední pravidelné šetření patří šetření RÚ, které navazuje na výběrové šetření SILC. Mezi mimořádná jednorázová šetření patří Šetření o energetické spotřebě v domácnostech, Šetření o vzdělávání dospělých a Šetření o zdraví. Z kapacitních důvodů ČSÚ zařazuje mimořádná šetření na druhou polovinu roku, jelikož v první polovině roku probíhá velmi náročné šetření SILC.

Český statistický úřad vybírá domácnosti pro výběrová šetření dvoustupňovým výběrem z registru sčítacích obvodů a budov. Vybírá pouze byty, které by měly být obydlené. Kroky výběru probíhají tak, že se vybírá lokalita a v rámci ní se pak vybírá počet bytů. Pro integrované šetření se vybírá šest bytů a pro šetření SILC deset bytů. Tazatel si žádné domácnosti nevybírá sám, ale oslovuje pouze počítačem vybrané domácnosti. (Statistika&my, 2015, s. 38)

Integrované šetření u domácností probíhá tak, že při první návštěvě tazatel osobně navštíví s notebookem respondenty v jejich domácnostech. Vyplní s nimi elektronický dotazník a zodpoví i dodatečný modul, který je pouze na 1. vlně šetření. Ostatní 4 vlny šetření mohou tazatelé provést i telefonicky, jelikož už se jedná o krátký dotazník, kterým si tazatelé zaktualizují odpovědi z předchozího čtvrtletí. Na druhé vlně šetření probíhá VŠCR, které navazuje na VŠPS a probíhá ve čtyřech následujících čtvrtletí. VŠIT probíhá pouze ve 2. čtvrtletí a to jen u domácností na páté vlně šetření, což

znamená při poslední návštěvě domácnosti. Na šestou vlnu IŠD se přidružují jednorázová šetření, která probíhají v různých časových intervalech. (Statistika&my, 2015, s. 39)

Šetření SILC je koncipováno jako výběrové šetření u domácností, kterého se účastní všechny osoby ve vybrané domácnosti ve věku 16 let a starší. Skládá se z průřezové a panelové části, přičemž panelová složka kombinuje údaje za 4 roky po sobě jdoucí, a to na základě opakovaných každoročních návštěv domácnosti. Osoby, které byly členy původně vybrané domácnosti (v 1. vlně), jsou tzv. panelové osoby a budou čtyři roky po sobě navštíveny, aby mohl být sledován vývoj jejich životních podmínek v čase. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 12) Na šetření SILC je navazuje šetření Statistiky rodinných účtů (SRÚ). Tohoto šetření se účastní domácnosti, které jsou na 3. vlně šetření SILC. (Pokyny pro tazatele, SILC, 2019, s. 13)

Mezi hlavní výhody výběrových šetření u domácností patří počítačem řízený rozhovor, který tazateli trasuje otázky a provádí logické kontroly při zadávání dat. Mezi další výhody napojení jednorázových šetření na IŠD patří skutečnost, že se během celého šetření již respondent dobře zná tazatele a tím se odbourá prvotní nedůvěra. Dále napojení šetření na IŠD velmi výrazně zkrátí délku rozhovoru, protože základní sociodemografické charakteristiky a složení domácnosti je již uloženo v notebooku. V souvislosti na napojení šetření IŠD dochází samozřejmě k nižším finančním nákladům. Nemalou výhodou je i to, že metodici ČSÚ mohou díky IŠD provádět podrobnější analýzy, které by nebyly jinak možné. (Statistika&my, 2015, s. 39)

Všechna výběrová šetření je nutné vztáhnout na celou populaci, jelikož se jedná o nevyčerpávající šetření. Zjišťování probíhá pouze v soukromých domácnostech, a proto některé skupiny obyvatel žijících v (nápravných zařízeních, ústavech sociální péče, domovech důchodců apod.) nejsou zahrnuty do šetření a mohou do jisté míry negativně ovlivnit kvalitu šetření. Účast domácností ve výběrovém šetření je dobrovolná, neexistuje zpravodajská povinnost vyplývající ze zákona, jako např. u sčítání lidu. Opravdu velká nevýhoda výběrových šetření spočívá v relativně vysoké míře non-response, která významně ovlivňuje výsledky. Non-response není úplně náhodná, naopak je charakteristická pro určité skupiny populace. (Český statistický úřad, online, cit. 2020-02-02)

ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce byla deskripce metodiky šetření v domácnostech prováděných ČSÚ a její analýza. Autorka zanalyzovala průběh výběrových šetření ČSÚ a zhodnotila výhody a nevýhody výběrových šetření. Zjistila, že mezi hlavní výhody výběrových šetření patří především jejich menší časová náročnost a nižší náklady na šetření. Mezi hlavní nevýhody výběrových šetření patří skutečnost, že se musí zjištěná data vztáhnout na celý soubor, čímž může dojít ke zkreslení dat a samozřejmě vysoká non-response, která především souvisí s neochotou respondentů účastnit se daného šetření. Na základě zjištěných skutečností byly ověřeny teoretické poznatky a tím došlo ke splnění hlavního cíle.

V teoretické části bakalářské práce se autorka zaměřila na historii statistiky, současné fungování státní statistické služby a především se věnovala problematice výběrových šetření. V praktické části popsala charakteristiku a metodiku „Výběrového šetření o příjmech a životních podmínkách“, které nám udává dlouhodobě srovnatelné údaje o sociální a ekonomické situaci českých domácností. Zvláštní pozornost autorka věnovala problematice materiální deprivace v České republice.

Hlavním cílem praktické části byla analýza materiální deprivace v České republice v letech 2013-2018 metodou deskripce a komparace. Autorka prováděla srovnání z pohledu pohlaví, věku, převažující ekonomické aktivity, typu domácností a z pohledu formy užívání bytu. Na základě této analýzy si autorka ověřila hypotézy, které si stanovila v praktické části práce. První hypotézou si autorka ověřila, že míra materiální deprivace v roce 2018 dosáhla nejnižší hodnoty za celé sledované období, jelikož příjmy domácností dosáhly nejvyšší úrovně za celé sledované období. Druhou hypotézou si autorka ověřila, že ženy jsou více deprimované než muži, protože se dožívají oproti mužům vysokého věku a žijí dlouhou část života osaměle, ale i tím, že během jejich života pobírají oproti mužům nižší mzdy a později i důchody. Třetí hypotézou si autorka ověřila, že domácnosti nezaměstnaných jsou více deprimované než domácnosti důchodců, což souvisí samozřejmě také s příjmovou situací, ale také s faktem, že jsou důchodci danými položkami již vybaveni a že mívají našetřenou dostatečnou finanční rezervu. Poslední hypotézou si autorka ověřila, že osoby bydlící v nájemném bydlení jsou více deprimované než domácnosti bydlící ve vlastním či

bezplatném bydlení, což souvisí jednak s vysokými náklady na bydlení, ale také s tím, že v nájemním bydlení žijí méně finančně zajištěné domácnosti, které si vlastní bydlení z finančních důvodů nemohou dovolit. Podklady pro analýzu materiální deprivace autorka čerpala z dat Českého statistického úřadu, který se danou problematikou dlouhodobě zabývá.

Z analýzy všech sledovaných ukazatelů autorka zjistila, že se situace v českých domácnostech ve sledovaných letech 2013-2018 podstatně zlepšila, což souvisí s příznivým ekonomickým vývojem v naší republice. Autorka si netroufá odhadovat vývoj materiální deprivace do budoucna, ale věří, že by se díky pozitivnímu vývoji naší ekonomiky mohla míra materiální deprivace ještě po nějakou dobu snižovat a že by si české domácnosti mohly ještě vylepšit jejich dosavadní životní úroveň.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BUDÍKOVÁ, Marie, Maria KRÁLOVÁ a Bohumil MAROŠ. *Průvodce základními statistickými metodami*. Praha: Grada, 2010. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3243-5.

CYHELSKÝ, Lubomír. *Úvod do teorie popisné statistiky*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1974.

CYHELSKÝ, Lubomír a Ilja NOVÁK. *Statistika I.díl*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1967.

ČERMÁK, Václav. *Statistika II. díl*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1968.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-820-1.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Páté, rozšířené vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0981-2.

CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1369-4.

JANÍČEK, Přemysl a Jiří MAREK. *Expertní inženýrství v systémovém pojetí*. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4127-7.

KAČEROVÁ, Eva a Libor MICHALEC. *Příběh statistiky*. Praha: Český statistický úřad, 2014. ISBN 978-80-250-2517-8.

KAČEROVÁ, Eva. *Historie státní statistické služby 1919-2014*. Praha: Český statistický úřad, 2015. ISBN 978-80-250-2612-0.

KREJČÍ, Jindřich. *Kvalita sociálněvědních výběrových šetření v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-001-8.

PUNCH, Keith. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9.

Příjmy a životní podmínky domácností: za rok 2014. Praha: Český statistický úřad, 2015.

Příjmy a životní podmínky domácností: za rok 2015. Praha: Český statistický úřad, 2016.

Příjmy a životní podmínky domácností: za rok 2017. Praha: Český statistický úřad, 2018.

Příjmy a životní podmínky domácností: za rok 2018. Praha: Český statistický úřad, 2019.

LAMSER, Václav. *Základy sociologického výzkumu*. Praha: Svoboda, 1966. Sociologická knihnice (Svoboda).

LÖSTER, Tomáš, Hana ŘEZANKOVÁ a Jitka LANGHAMROVÁ. *Statistické metody a demografie*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2009. ISBN 978-80-86730-43-1.

MAGNELLO, Eileen. *Statistika*. Ilustroval Borin VAN LOON. Praha: Portál, 2010. Seznamte se---. ISBN 978-80-7367-753-4.

MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní marketing*. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2006. Expert (Grada). ISBN 80-247-1678-x.

NEUBAUER, Jiří, Marek SEDLAČÍK a Oldřich KŘÍŽ. *Základy statistiky: aplikace v technických a ekonomických oborech*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4273-1.

NEUBAUER, Jiří, Marek SEDLAČÍK a Oldřich KŘÍŽ. *Základy statistiky: aplikace v technických a ekonomických oborech*. 2., rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5786-5.

PECÁKOVÁ, Iva. *Statistika v terénních průzkumech*. 2., dopl. vyd. Praha: Professional Publishing, 2011. ISBN 978-80-7431-039-3.

Pokyny pro organizaci šetření: SILC 2019. Praha: ČSÚ, 2018.

Pokyny pro organizaci šetření: SILC 2020. Praha: ČSÚ, 2019.

Pokyny pro tazatele a krajské garanty pro rok 2019: Výběrové šetření pracovních sil. Praha: ČSÚ, 2018.

Pokyny pro tazatele: K výběrovému šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci 2019. Praha: ČSÚ, 2019.

Pokyny pro tazatele SILC 2019: Životní podmínky. Praha: ČSÚ, 2019.

Pokyny pro tazatele: Statistika rodinných účtů 2019. Praha: ČSÚ, 2018.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky.* Praha: Grada, 2014. *Žurnalistika a komunikace.* ISBN 978-80-247-3568-9.

SOUČEK, Eduard. *Statistika pro ekonomy.* Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006. ISBN 80-86730-06-9.

Statistika&My: Měsíčník Českého statistického úřadu. ČSÚ Praha, 2015, 2015(5).

Statistika&My: Měsíčník Českého statistického úřadu. ČSÚ Praha, 2019, 2019(12).

ŠUBRT, Jiří. *Soudobá sociologie.* V Praze: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2219-4.

URBAN, Lukáš. *Sociologie: klíčová témata a pojmy.* Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-247-5774-2.

VYSEKALOVÁ, Jitka. *Psychologie reklamy: nové trendy a poznatky.* 3., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2196-5.

VŠPO 2018: Pokyny pro tazatele. ČSÚ. Praha, 2018.

ZICH, František. *Sociologický výzkum.* Praha: Svoboda, 1976. Sociologická knižnice (Svoboda).

Životní podmínky v ČR 2016: Příjmová a sociální situace domácností a přístup ke službám. Praha: ČSÚ, 2017.

Seznam použitých internetových zdrojů

- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Výběrové šetření cestovního ruchu* [online]. © 2019 [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/vykazy/vyberove_setreni_cestovniho_ruchu
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Šetření u domácností* [online]. © 2019 [cit. 2019-11-11a]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/vykazy/setreni_u_domacnosti
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Šetření u domácností* [online]. © 2019 [cit. 2019-11-11b]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/vykazy/setreni_u_domacnosti
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Šetření u domácností* [online]. © 2019 [cit. 2019-11-11c]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/vykazy/setreni_u_domacnosti
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Šetření u domácností* [online]. © 2019 [cit. 2019-12-12d]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/vykazy/setreni_u_domacnosti
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Životní podmínky (EU SILC) - Metodika* [online]. © 2019 [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivotni-podminky-eu-silc-metodika>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností – Publikace* [online]. © 2019 [cit. 2019-12-19]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91839453/16002119mc.pdf/00b2113a-0130-42e3-ab75-36d2d9e44ae0?version=1.2>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Životní podmínky (EU SILC) - Metodika* [online]. © 2019 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zivotni-podminky-eu-silc-metodika>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností – Publikace* [online]. © 2019 [cit. 2020-02-07a]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91839453/1600211915.pdf/8866f889-4d6a-4f69-9de9-49f62ad290cb?version=1.0>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností – Publikace* [online]. © 2019 [cit. 2020-02-07b] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91839453/160021192d.pdf/f6cd8c34-dc4e-47a9-8afa-d1640b29212d?version=1.0>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností – Publikace* [online]. © 2019 [cit. 2020-02-12] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91839453/160021191a.pdf/e3c2074c-339c-4203-b520-c379698c7bed?version=1.0>

SEZNAM ZKRATEK

- ČSÚ - ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD
- EHIS - ŠETŘENÍ O ZDRAVÍ
- IŠD - INTEGROVANÁ ŠETŘENÍ U DOMÁCNOSTÍ
- SILC - STATISTICS ON INCOME AND LIVING CONDITIONS
- SRÚ - STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ
- SÚS - STÁTNÍ ÚŘAD STATISTICKÝ
- ÚSÚ - ÚSTŘEDNÍ ÚŘAD STATISTICKÝ
- VŠCR - VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ CESTOVNÍHO RUCHU
- VŠIT - VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ O INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍCH
- VŠPO - VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
- VŠPS - VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled vyšetřených a nevyšetřených domácností za rok 2018.....	35
Tabulka 2: Míra materiální deprivace 2013.....	40
Tabulka 3: Míra materiální deprivace 2014.....	41
Tabulka 4: Míra materiální deprivace 2015.....	42
Tabulka 5: Míra materiální deprivace 2016.....	43
Tabulka 6: Míra materiální deprivace 2017.....	44
Tabulka 7: Míra materiální deprivace 2018.....	45

Seznam grafů

Graf 1: Porovnání míry materiální deprivace 2013-2018.....	46
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník A (SILC)	I
Příloha B - Dotazník B (SILC).....	II
Příloha C - Dotazník C (SILC)	III

Příloha A – Dotazník A (SILC)

ŽIVOTNÍ PODMÍNKY 2020 DOTAZNÍK ZA BYT

SILC - A

Registrováno
ČSU CV 139/20
ze dne 16.10.2019
IKF 753120

Účast v šetření je dobrovolná. Zjištěné individuální údaje jsou chráněny podle zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Tazatel zaznamená datum návštěvy a celkový čas zahájení a ukončení rozhovoru nad všemi dotazníky.	den	měsíc
zahájení	:	ukončení

Adresa nešetřena – administrativní odpad (pouze 1. vlna)

A1 Provedení šetření (pouze domácnosti ve 2. až 4. vlně)

	HD1	HD2	HD3	HD4
1. Šetření přichází v úvahu (v HD je panelová osoba)	☐	☐	☐	☐
→ A2				
Šetření nepřichází v úvahu z důvodu:				
2. celá HD odstěhovaná	☐	☐	☐	☐
3. celá HD v kolektivní domácnosti nebo instituci	☐	☐	☐	☐
4. celá HD v zahraničí	☐	☐	☐	☐
5. žádný člen HD již nežije	☐	☐	☐	☐
6. HD již neobsahuje panelovou osobu	☐	☐	☐	☐
7. HD sloučena s jinou HD v bytě	☐	☐	☐	☐

A2 Údaje o vyšetření bytu/domácnosti

	HD1	HD2	HD3	HD4
1. Domácnost vyšetřena	☐	☐	☐	☐
Domácnost nevyšetřena z důvodu:				
2. odmítnutí šetření (neochota sdělovat informace)	☐	☐	☐	☐
3. domácnost nezastižena, dočasně nepřítomna	☐	☐	☐	☐
4. domácnost neschopna účasti (zdrav. důvody, vysoký věk aj.)	☐	☐	☐	☐
5. jiné důvody (např. jazyková bariéra)	☐	☐	☐	☐

A4 Počet dotazníků

A byt	B HD
C osoby	

A1 Identifikační údaje

1. Území
2. Pagina
3. Číslo SO
4. Vlna šetření
5. Aktuální počet hospodařících domácností (jen u vyšetřeno bytu)
6. Číslo tazatele
Obec:

Vzory číslic 0123456789 Vyznačování

A3 Druh domu

1. samostatně stojící rodinný dům	☐
2. dvojdomek, řadový dům	☐
3. bytový dům s méně než 10 byty	☐
4. bytový dům s 10 a více byty	☐
5. jiný	☐

Poznámky:

A5 Osoby zúčastněné na šetření

	Datum	Jméno	Podpis
Tazatel předal			
Přepsal			

A6 Údaje o osobách

Zapisují se následující osoby:

V domácnostech, které jsou zahrnuty do šetření **prvním rokem**, se zapisují osoby, které ve vybraném bytě obvykle bydlí, dále podnájemníci a hosté, jejichž zamýšlená délka pobytu v dané domácnosti je delší než 6 měsíců, a rovněž osoby dočasně nepřítomné, které však nejsou členy žádné jiné bytové domácnosti, mají jasnou finanční vazbu na vybranou domácnost a jejich nepřítomnost nepřekročí dobu 6 měsíců. Výjimku tvoří osoby studující nebo pracující mimo domov, u nichž nezáleží na délce nepřítomnosti, avšak nesmí mít žádnou jinou soukromou adresu a musí mít úzké finanční vazby na vybranou domácnost.

V domácnostech, které jsou zahrnuty do šetření **opakovaně**, se zapíše všechny osoby z Výpisu osob z předchozí vlny šetření, a to jak současní členové domácnosti, tak i odstěhované a zemřelé osoby. Zapisují se i nově přistěhovaní a narození, kteří jsou členy HD s alespoň jednou panelovou osobou.

Nezapisují se osoby, které jsou jen dočasně přítomné, ale mají svou vlastní domácnost jinde (návštěvy, osoby jinde v nájmu atd.), a dále osoby dlouhodobě nepřítomné bez existenčních vazeb na vybranou domácnost, jejichž doba nepřítomnosti je delší než 6 měsíců. Při opakované návštěvě domácnosti se nezapisují ani osoby, které spolu tvoří samostatnou HD složenou pouze z osob mimo panel, tj. členové HD, která neobsahuje žádnou panelovou osobu.

Pořadové číslo osoby	Identifikační číslo		Křestní jméno	Vztah k uživateli bytu, osobě v čele HD			Identifikační číslo (ze sl. 3)		
	HD	osoby					otce	matky	partnera
			Slouží ke snadnější identifikaci osob při rozhovoru. Jako první se zapíše uživatel/ka bytu, pak jeho/její partner/ka, děti a ostatní osoby.		BD	HD			
1	2	3	4		5	6	7	8	9
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									

A7 Dohledané osoby – původní identifikace osob (z předchozí vlny šetření)

území	pagina	IČ osoby

Vztah k uživateli bytu, osobě v čele HD

1	uživatel/ka bytu, osoba v čele HD
2	manželka, družka (ve sl. 5 též manžel, druh)
3	syn, dcera
4	zeť, snacha
5	vnuček, vnučka
6	otec, matka, tchán, tchyně
7	bratr, sestra
8	jiná příbuzná/blízká osoba
9	podnájemník, členové jeho HD (pouze sl. 5)

A8 Údaje o společném hospodaření

Uveďte prosím pořadová čísla osob, které spolu v rámci bytu/domu tvoří samostatně hospodařící domácnosti. Např. 1 + 2, 3 + 4 + 5, 6.

Pořadová čísla osob	HD č. 1	HD č. 2	HD č. 3	HD č. 4	HD č. 5

A6 Údaje o osobách

Pohlaví	Rodinný stav	Měsíc a rok narození		Země narození		Státní příslušnost		Dlouhodobě mimo ČR		Přítomnost / nepřítomnost v domácnosti			
		1 muž 2 žena	měsíc	rok (poslední dvojčíslí)	ČR	jiná - vyplňte	ČR	jiná - vyplňte	1 ano 2 ne	Rok přistěhování či návratu do ČR	1 panelová osoba 2 osoba mimo panel	Druh přítomnosti (2. až 4. vlna)	1 přítomný 2 dočasně nepřítomný
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							
				☐		☐							

Rodinný stav
1 svobodný(-á)
2 ženatý, vdaná, registrované partnerství
3 ovdovělý(-á), registrované partnerství zaniklé smrtí
4 rozvedený(-á), registrované partnerství zaniklé rozhodnutím

Druh přítomnosti (pouze 2. až 4. vlna)
1 osoba šetřena v tomto bytě i v minulém roce
2 přistěhovaný(-á)
3 narozený(-á)
4 odstěhovaný(-á)
5 zemřelý(-á)

Místo odstěhování
1 do jiné soukromé domácnosti v ČR
2 do kolektivní domácnosti či instituce
3 do zahraničí
4 nezjištěno

Poznámky:

A6 Údaje o osobách

Pořadové číslo osoby	Nejvyšší dokončené vzdělání		Dvojití rok dokončení nejvyššího vzdělání	Současné studium		Dotazník C za osobu		
	Sl. 23 se vyplní pouze v případě, je-li ve sl. 22 kód 4.	1 všeobecné 2 odborné		Sl. 26 se vyplní pouze v případě, je-li ve sl. 25 kód 4.	1 všeobecné 2 odborné	Výsledek vyšetření dotazníku C	Způsob vyplnění	IČ osoby, která poskytla údaje za jinou osobu
	22	23	24	25	26	27	28	29
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								

Nejvyšší dokončené vzdělání / Současné studium
0 předškolní děti, neukončený 1. stupeň ZŠ (jen sl. 24)
1 první stupeň ZŠ (dokončeno prvních 5 tříd ZŠ)
2 druhý stupeň ZŠ, odpovídající ročníky víceletých gymnázií
3 vyučen(a), nižší střední bez maturity
4 úplné střední s maturitou, nástavby či konzervatoře s maturitou, pomaturitní studium
5 konzervatoř ukončená absolutoriem
6 vyšší odborné (DIS.)
7 vysokoškolské bakalářské (Bc.)
8 vysokoškolské magisterské (Mgr., Ing., MUDr., JUDr.)
9 doktorské (Ph.D.), vědecká příprava (CSc., DrSc.)

Výsledek vyšetření dotazníku C
1 kompletní
2 částečně vyplněný - chybí příjmy
3 částečně vyplněný - příjmy jsou, chybí jiné údaje
4 nevyplněný
5 nepřichází v úvahu

Způsob vyplnění
1 osobně s tazatelem
2 jinou osobou

Příloha B – Dotazník B (SILC)

**ČESKÝ
STATISTICKÝ
ÚŘAD**

**ŽIVOTNÍ PODMÍNKY 2020
DOTAZNÍK ZA HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOST**

SILC - B

Registrováno
ČSÚ ČV 140/20
ze dne 16.10.2019
IKF 753220

Při opětovné návštěvě tazatel nejprve s respondentem ověří, zda se jedná o byt stejné velikosti a uspořádání jako v předchozím roce šetření, tj. bez zásadních změn co do počtu místností a rozlohy bytu. Dále ověří, zda se nezměnil způsob vytápění bytu či druh paliva. Také se dotáže, zda nedošlo ke změně právního vztahu domácnosti k tomuto bytu či se nezměnil počet hospodařících domácností v bytě (sloučení/rozdělení domácnosti).

taková změna nastala ↓ stejná situace jako loni → B4

B1 Identifikační údaje	1. Území
	2. Pagina
	3. Číslo HD

Bydlení

B1 Kolik obytných místností využívá Vaše domácnost?

počet místností

B2 Jaká je celková plocha Vašeho bytu?

plocha v m²

B3 Jaký je převažující způsob vytápění Vašeho domu/bytu a zdroj energie či druh paliva, který používáte na vytápění?

	1	2	3
	dálkové topení, blokova či domovní kotelna	vlastní ústřední nebo etážové topení	lokální topidla (pro jednotlivé místnosti)
Způsob vytápění	☐	☐	☐
Zdroj energie, druh paliva	1. elektrina	☐	☐
	2. zemní plyn	☐	☐
	3. uhelná paliva	☐	☐
	4. palivové dřevno, tuhá biopaliva	☐	☐
	5. tepelné čerpadlo	☐	☐
	6. solární termický systém	☐	☐
	7. fotovoltaický systém	☐	☐
	8. jiné palivo, uveďte ↓	☐	☐

B4 Vnímáte některý z následujících problémů spojených s Vaším bydlením?

	ano	ne
1. zatékání střechou, vlhké zdi, podlahy, základy nebo s hnílá okna, rámy, podlahy	☐	☐
2. příliš tmavý byt, nedostatek denního světla	☐	☐
3. hluk od sousedů nebo hluk z ulice (doprava, obchody, továrny atd.)	☐	☐
4. znečištění, špína nebo jiné problémy se životním prostředím v okolí	☐	☐
5. kriminalita, násilí nebo vandalismus v okolí	☐	☐

B5 Jakou právní formou Vaše domácnost užívá tento byt?

Vlastnictví	1. byt ve vlastním domě	☐	
	2. byt v osobním vlastnictví	☐	→ B6
	3. družstevní byt (SBD)	☐	
Jiné formy užívání	4. pronajatý byt (nájem, podnájem)	☐	→ B10
	5. bydlení u příbuzných/známých apod.	☐	→ B11

Vlastníci

B6 Splácíte hypotéku nebo jiný úvěr (např. ze stavebního spoření) na tento dům/byt?

1. ano 2. ne → B11

B7 Můžete sdělit celkovou měsíční splátku Vaší hypotéky/úvěru zahrnující splátku jistiny i úroků?

měsíční splátka v Kč

B8 Kolik činila počáteční výše Vaší hypotéky/úvěru, tj. výše jistiny?

částka v Kč

B9 Ve kterém roce jste si Vaší hypotéku/úvěr sjednali a na kolik let byla Vaše hypotéka/úvěr sjednána?

rok sjednání

celková doba splácení v letech

→ B11

Nájemci

B10 Platíte snížené nájemné (např. máte sociální bydlení, firemní byt)?

1. ano 2. ne

Tržní cena bytu/domu

B11 Pokuste se prosím odhadnout tržní cenu bytu/domu, ve kterém bydlíte. Slouží k odhadu současných cen bydlení v ČR.

cena v Kč

B12 Vlastní Vaše domácnost nějakou jinou nemovitost (dům, byt, chatu, garáž, pozemek, pole, les apod.)?

1. ano 2. ne

Náklady na bydlení

B13 Uveďte prosím náklady na Vaše **hlavní** bydlení dle jednotlivých výdajových položek:

	neplátí	zahrnuto v položce 1a nebo 1b	částka v Kč
B13a měsíční – současné			
1a nájemné	☐		
1b úhrada za užívání bytu	☐		
2. fond oprav	☐	☐	
3. společné služby pro celý dům	☐	☐	
4. elektřina	☐	☐	
5. ústřední vytápění a teplá voda	☐	☐	
6. plyn z dálkového zdroje	☐	☐	
7. vodné a stočné	☐	☐	
B13b roční – minulý kalendářní rok			
8. odvoz odpadků	☐	☐	
9. paliva	☐	☐	
10. pojištění domu/bytu	☐	☐	
11. ostatní náklady	☐	☐	

B14 Vezmete-li v úvahu své celkové náklady na bydlení a případné splátky hypotéky/úvěru, řekli byste, že jsou tyto výdaje pro Vaši domácnost:

1. velkou zátěží	☐
2. určitou zátěží	☐
3. žádnou zátěží	☐

Vybavení domácnosti

B15 Uveďte prosím, které z následujících předmětů máte ve Vaší domácnosti. V případě, že předmět nemáte, zdůvodněte.

	má	nemá	
		nemůže si dovolit	jiný důvod
1. počítač / notebook	☐	☐	☐
2. internet	☐	☐	☐
3. myčka nádobí	☐	☐	☐
4. sušička prádla	☐	☐	☐
5. automobil	☐	☐	☐

Příjmy z pronájmu

B16 Měl(a) jste Vy nebo někdo jiný z Vaší domácnosti v minulém kalendářním roce příjem z pronájmu nemovitostí (bytu nebo jeho části, domu, nebytových prostor, chaty, pozemku), popř. movitých věcí (auta, strojů atd.)?

1. ano ☐	2. ne ☐ → B19
---------------------------------	--------------------------------------

B17 Můžete prosím uvést, kolik činil příjem z tohoto pronájmu po odečtení nákladů (údržba, opravy, úroky z úvěru, pojištění a jiné poplatky)? Označte, zda uvádíte hrubou nebo čistou částku a zda jde o měsíční nebo roční příjem.

příjem z pronájmu v Kč		
1. hrubá částka ☐	měsíční ☐	→ B19
2. čistá částka ☐	roční ☐	
3. neznám přesnou výši ☐ ↓		

B18 Odhadněte prosím alespoň interval, do kterého by patřil hrubý roční příjem Vaší domácnosti z tohoto pronájmu.

A. méně než 20 000 Kč ☐	D. 100 001 – 200 000 ☐
B. 20 001 – 50 000 ☐	E. 200 001 – 500 000 ☐
C. 50 001 – 100 000 ☐	F. 500 001 a více ☐

Daně z nemovitosti

B19 Platil(a) jste Vy nebo někdo jiný z Vaší domácnosti v minulém kalendářním roce daň z nemovitosti?

1. ano ☐	→ B22
2. ano, zahrnuto v nájmu / úhradě za užívání bytu ☐	
3. ne ☐	

B20 Uveďte prosím částku, kterou jste musel(a) zaplatit.

částka v Kč	→ B22
neznám přesnou výši ☐ ↓	

B21 Odhadněte prosím alespoň interval, do kterého by zaplacená částka pravděpodobně patřila.

A. méně než 1 000 Kč ☐	D. 3 001 – 4 000 ☐
B. 1 001 – 2 000 ☐	E. 4 001 – 5 000 ☐
C. 2 001 – 3 000 ☐	F. 5 001 a více ☐

Finanční situace

B22 Může si Vaše domácnost dovolit zaplatit z vlastních zdrojů neočekávaný výdaj ve výši 12 000 Kč?

1. ano ☐	2. ne ☐
---------------------------------	--------------------------------

B23 Může si Vaše domácnost dovolit uvedené služby nebo výrobky?

	ano	ne
1. zaplatit ročně všem členům HD alespoň týdenní dovolenou mimo domov (vč. pobytu na chatě/chalupě, u přátel/příbuzných apod.)	☐	☐
2. jíst maso, drůbež nebo ryby každý druhý den (nebo jejich vegetariánské náhražky)	☐	☐
3. dostatečně vytápět byt	☐	☐
4. pořizovat nový nábytek za opotřebovaný	☐	☐

B24 Máte Vy nebo některý z členů Vaší domácnosti nějakou půjčku či úvěr (např. nákup na splátky, leasing na auto, spotřebitelský úvěr, hypotéku na jiný dům/byt, nebankovní úvěr, dluh na kreditní kartě, půjčku od příbuzných nebo od zaměstnavatele)?

1 ano → uveďte prosím jejich počet

2 ne → B29

B25 Za jakým účelem jste si půjčku nebo úvěr sjednal(-a, -i)?
Lze uvést více možností.

1. pořízení domu, bytu, pozemku, nábytku či vybavení bytu

2. koupě auta, kola, motocyklu, karavanu či jiného dopravního prostředku

3. dovolená

4. zdravotní péče

5. vzdělávání

6. na pokrytí každodenních výdajů

7. půjčka na rozjezd vlastního podnikání

8. refinancování jiné půjčky/úvěru

9. jiný důvod

B26 Kde jste si půjčku/úvěr sjednal(-a, -i)? *Lze uvést více možností.*

1. banka nebo jiná finanční instituce

2. úvěrová společnost, nebankovní poskytovatel, zastávárna

3. rodina, příbuzní, známí

4. jiné

B27 Kolik činí celková měsíční splátka (včetně úroků) všech půjček Vaší domácnosti za minulý měsíc?

částka v Kč

B28 Jakou finanční zátěž představuje splácení těchto dluhů a úroků z nich pro Vaši domácnost?

1. velkou zátěž

2. určitou zátěž

3. žádnou zátěž

B29 Dostala se Vaše domácnost někdy během posledních 12 měsíců do takových finančních problémů, že nebyla schopna zaplatit v termínu některou z následujících plateb?

	ano, jednou	ano, vícekrát	ne	netýká se
1. nájemné, úhrada za užívání bytu, fond oprav	☐	☐	☐	☐
2. platby za teplo, elektřinu, plyn, vodu za tento byt	☐	☐	☐	☐
3. splátka hypotéky nebo půjčky na tento byt/dům	☐	☐	☐	☐
4. splátky ostatních půjček, úvěrů a leasingu	☐	☐	☐	☐
5. telefon, internet, školné, léčebné výlohy	☐	☐	☐	☐

B30 Jak vychází Vaše domácnost s celkovým měsíčním příjmem?

1. s velkými obtížemi ☐	4. docela snadno ☐
2. s obtížemi ☐	5. snadno ☐
3. s menšími obtížemi ☐	6. velmi snadno ☐

B31 Na konci běžného měsíce Vaše domácnost:

1. je schopna ušetřit nějaké peníze

2. musí sahat do úspor

3. musí si půjčovat peníze, aby vyšla

4. nedokáže ušetřit peníze, ale nemusí čerpat z úspor ani si půjčovat peníze jinde

B32 Kolik měsíců by Vaše domácnost vydržela žít bez příjmů jenom z úspor při zachování stejné životní úrovně?

1. méně než 3 měsíce ☐	4. více než 12 měsíců ☐
2. 3 až 6 měsíců ☐	5. nemám(e) žádné úspory ☐
3. 6 až 12 měsíců ☐	

B33 Jaký nejnižší možný čistý měsíční příjem by musela mít Vaše domácnost, aby s ním vyšla? Odpovězte prosím s přihlédnutím k současnému složení a podmínkám ve Vaší domácnosti.

měsíční částka v Kč

Výdaje

B34 Jakou částku vydala Vaše domácnost v minulém měsíci za následující položky?
Jedná se o měsíční výdaje všech členů domácnosti.

1. potraviny a nealkoholické nápoje zakoupené v obchodech, prodejnách či na trzích

2. potraviny a nápoje zakoupené v restauracích, jídelnách, bufetech, kavárnách, barech a stáncích rychlého občerstvení. *Patří sem i alkoholické nápoje.*

3. veřejná doprava (vlak, autobus, tramvaj, metro). *Časové jízdenky je nutno rozpočítat na měsíc.*

4. vlastní doprava (auto, motorka, elektrokolob) – výdaje za palivo, pojištění, údržbu, parkování apod.

Spotřeba z vlastního hospodářství nebo podniku

B35 Odhadněte prosím množství, resp. hodnotu výrobků, které Vaše domácnost spotřebovala za celý minulý kalendářní rok z vlastního hospodářství nebo podniku, který vlastníte nebo provozujete (nezahrnuje spotřebu pro krmení zvířat).

1. maso a masné výrobky (kg)

2. vejce (ks)

3. brambory (kg)

4. ovoce, zelenina (kg)

5. dřevo z vlastního lesa (Kč)

6. ostatní výrobky a služby (Kč)

nemáme

Transfery mezi domácnostmi

B36 Mnoho lidí poskytuje peněžní nebo naturální výpomoc osobám žijícím v jiné domácnosti nebo v nějaké instituci. Uvedte prosím částku příjmů/výdajů, kterou jste Vy nebo někdo jiný z Vaší domácnosti v minulém kalendářním roce dostával/poskytoval pravidelně (opakovaně) a u jednorázových částek uveďte součet za celý rok. Pokuste se také odhadnout hodnotu přijatých, resp. věnovaných darů za celý minulý kalendářní rok.

	transfery nebyly		přijaté v Kč	vydané v Kč
1. výživné (na děti i bývalého partnera)	☐	☐ M ☐ R		
2. další opakované peněžní transfery (podpora studentů, blízkých osob v jiných domácnostech, splácení půjček od osob mimo domácnost)	☐	☐ M ☐ R		
3. jednorázové a mimořádné částky (peněžní dary při příležitosti Vánoc, narozenin, svatby, narození dítěte atd.)	☐	R		
4. naturální transfery (přijaté/darované produkty z vlastního hospodářství nebo podniku, bezplatné stravování mimo domácnost, přijaté/darované výrobky a služby)	☐	R		

Dávky státní sociální podpory a sociální péče

B37 Pobírala Vaše domácnost v minulém kalendářním roce některý z těchto sociálních příjmů? Uvedte prosím počet měsíců pobírání a měsíční částku, resp. částku za celý rok.

	nepobírala		počet měsíců	Kč	počet měsíců	Kč
1. příspěvek na děti	☐	M				
2. dávky péčovské péče	☐	M				
3. příspěvek na bydlení	☐	M				
4. pomoc v hmotné nouzi	☐	M				
5. porodné	☐	R				
6. pohřebné	☐	R				
7. jiné sociální dávky	☐	R				

Péče o děti do 12 let (narozené v roce 2007 a později)

v HD nejsou děti do 12 let

B38 Jakým způsobem je ve Vaší domácnosti zajištěna péče o děti do 12 let (kromě péče samotných rodičů, případně pěstounů)? Uvedte prosím, zda je Vaše dítě předškolák či školák a kolik hodin týdně tráví v uvedených zařízeních nebo v péči jiné osoby.

Identifikační číslo dítěte	předškolák	školák	1. předškolní zařízení	2. povinná školní docházka	3. školní družina, dětská centra	4. denní zařízení, stacionáře	5. chůva, au-pair	6. prarodiče, příbuzní a známí
	☐	☐						
	☐	☐						
	☐	☐						
	☐	☐						
	☐	☐						
	☐	☐						

Mnohokrát děkujeme za účast na tomto rozhovoru

Příloha C – Dotazník C

ŽIVOTNÍ PODMÍNKY 2020 DOTAZNÍK ZA OSOBU

SILC - C

Registrováno
ČSÚ CV 141/20
ze dne 16.10.2019
IKF 753320

Dotazník se vyplní za osoby narozené v roce 2003 a dříve.

Tazatel zaznamená datum, čas zahájení a ukončení rozhovoru nad dotazníkem C.	den	měsíc
zahájení :	ukončení :	

C1 identifikační údaje	1. Území
	2. Pagina
	3. IČ osoby

Pracovní aktivity

C1 Uvedte prosím Vaši pracovní aktivitu v jednotlivých měsících minulého i letošního kalendářního roku do aktuálního měsíce.

	2019												2020					celé sledované období	
	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	leden	únor	březen	duben	květen		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		18
A. hlavní činnost																			
částečný úvazek (pro kódy 1, 2, 3)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B. souběžná činnost (nelze uvést kódy 3, 5, 0)																			
Pracovní aktivity																			
1 zaměstnanec	5 nezaměstnaný(-á)					9 v domácnosti, péče o děti nebo péče o blízkou osobu													
2 samostatně činný(-á)	6 žák, učeň, student (denní studium)					0 ostatní ekonomicky neaktivní, žijící z majetku													
3 na placené mateřské dovolené	7 ve starobním důchodu																		
4 na rodičovské dovolené (pouze zaměstnanci)	8 v invalidním důchodu																		

Pokud je v C1A ve sloupcích 1–12 alespoň jednou uveden kód 5:

C2 Uvedl(a) jste, že jste byl(a) v minulém kalendářním roce nezaměstnaný(á). Byl(a) jste evidován(a) na úřadu práce?

1. evidován(a) po celou dobu	☐
2. evidován(a) po část období nezaměstnanosti	☐
3. nebyl(a) jsem evidován(a)	☐

Na základě odpovědí na otázku C1 zaškrtněte odpovídající možnost a pokračujte dle trasování:

1. v řádku A nebo B je v aktuálním měsíci uveden kód 1, 2 nebo 3	☐	→ C13
2. v řádku A je v aktuálním měsíci uveden kód 5	☐	→ C3
3. v aktuálním měsíci je v řádku A uveden kód 4, 6 až 9 nebo 0 a řádek B je buď prázdný nebo je v něm uveden kód 4, 6 až 9	☐	→ C4

C3 Jste momentálně evidován(a) na úřadu práce a pobíráte podporu v nezaměstnanosti?

1. jsem evidován(a) a pobírám podporu	☐
2. jsem evidován(a) a nepobírám podporu	☐
3. nejsem evidován(a)	☐

Nepracující

C4 Vykonal(a) jste během posledních 7 dní nějakou placenou práci nebo podnikatelskou činnost, i kdyby se jednalo pouze o jednu hodinu?

1. ano, pravidelnou činnost	☐
2. ano, jednorázovou činnost	☐
3. ne	☐

C5 Hledal(a) jste v posledních 4 týdnech práci?	
1. ano	☐
2. ne, vyřizují založení vlastní firmy	☐
3. ne, mám již sjednané zaměstnání a nejpozději do 3 měsíců do něj nastoupím	☐
4. ne, z jiných důvodů	☐
→ C7	

C6 Jste připraven(a) nastoupit do zaměstnání během 2 týdnů?	
1. ano	☐
2. ne	☐

C7 Byl(a) jste už někdy zaměstnán(a) nebo jste podnikal(a)? Mělo by se jednat o <u>pravidelnou činnost</u> trvající alespoň 6 měsíců.	
1. ano	☐
2. ne	☐
→ C29	

Bývalé zaměstnání

C8 Jaké bylo Vaše naposledy vykonávané hlavní zaměstnání (profese)? Popište prosím co nejpodrobněji práci, kterou jste vykonával(a).	
→ dvoumístný kód CZ-ISCO:	

C9 Popište hlavní činnost místní jednotky firmy nebo organizace, kde jste pracoval(a)	
→ dvoumístný kód CZ-NACE:	

C10 Jaké postavení jste měl(a) ve svém posledním hlavním zaměstnání?	
1. zaměstnanec	☐
2. společník, jednatel s.r.o.	☐
3. osoba samostatně výdělečně činná se zaměstnanci	☐
4. osoba samostatně výdělečně činná bez zaměstnanců	☐
5. pomáhající rodinný příslušník	☐
→ C27	

C11 Jaký typ pracovní smlouvy jste měl(a) ve svém posledním hlavním zaměstnání?	
1. smlouva na dobu neurčitou	☐
2. smlouva na dobu určitou	☐
3. dohoda o pracovní činnosti nebo o provedení práce	☐
4. práce bez smlouvy	☐

C12 Měl(a) jste ve svém posledním hlavním zaměstnání nějaké podřízené zaměstnance?	
1. ano	☐
2. ne	☐

→ C27

Současné zaměstnání

C13 Jaké je Vaše současné hlavní zaměstnání (profese)? Popište prosím co nejpodrobněji práci, kterou vykonáváte.	
→ dvoumístný kód CZ-ISCO:	

C14 Popište hlavní činnost místní jednotky firmy nebo organizace, kde pracujete.	
→ dvoumístný kód CZ-NACE:	

C15 Jaké postavení máte ve svém současném hlavním zaměstnání?	
1. zaměstnanec	☐
2. společník, jednatel s.r.o.	☐
3. osoba samostatně výdělečně činná se zaměstnanci	☐
4. osoba samostatně výdělečně činná bez zaměstnanců	☐
5. pomáhající rodinný příslušník	☐
→ C19	

C16 Jaký typ pracovní smlouvy máte ve svém zaměstnání?	
1. smlouva na dobu neurčitou	☐
2. smlouva na dobu určitou	☐
3. dohoda o pracovní činnosti nebo o provedení práce	☐
4. práce bez smlouvy	☐

C17 Máte ve svém současném zaměstnání nějaké podřízené zaměstnance?	
1. ano	☐
2. ne	☐

C18 Pracujete ve veřejném nebo soukromém sektoru?	
1. veřejný sektor	☐
2. soukromý sektor	☐
3. nedokážu rozlišit	☐

C1 Identifikační údaje	1. Území
	2. Pagina
	3. IČ osoby

C19 Kolik lidí má místní jednotka firmy nebo organizace, v níž pracujete? Do počtu zahrňte také sebe.	
1. 10 a méně osob: přesně	nevím přesně ☐
2. 11 až 19 osob	☐
3. 20 až 49 osob	☐
4. 50 a více osob	☐

C20 Kolik hodin odpracujete ve svém zaměstnání/podnikání nebo při práci pro rodinnou firmu? Uveďte prosím obvyklý počet hodin týdně. U zaměstnanců se zahrne i neplacená práce přesčas.	
hlavní zaměstnání	
další zaměstnání (přichází-li v úvahu)	

TAZATEL: Pokud je součet odpracovaných hodin v předchozí otázce C20 menší než 30 hodin, pokračujte následující otázkou C21, jinak přejděte na otázku C22.

C21 Uveďte důvod, proč pracujete méně než 30 hodin týdně.	
1. vlastní nemoc nebo invalidita	☐
2. chtěl(a) bych pracovat více hodin, ale nemohu najít práci na plný úvazek	☐
3. studium nebo proškolení	☐
4. nechci pracovat více hodin	☐
5. péče o děti nebo jiné osoby	☐
6. počet hodin za všechna moje zaměstnání je považován za plný úvazek	☐
7. jiné důvody	☐

C22 Změnil(a) jste v období od 1. 1. 2019 do současnosti své hlavní zaměstnání? Pokud ano, uveďte měsíc a rok ukončení předchozího zaměstnání. V případě více změn uveďte tu poslední.	
1. ano ☐	→ měsíc rok
2. ne ☐	→ C27

C23 Proč jste změnil(a) své předchozí zaměstnání?	
1. získání nebo hledání lepšího místa	☐
2. konec zaměstnání na dobu určitou	☐
3. donucen(a) k odchodu zaměstnavatelem, propuštěn(a) z práce, uzavření firmy apod.	☐
4. prodej nebo uzavření vlastní či rodinné firmy	☐
5. potřeba pečovat o děti nebo o blízkou osobu	☐
6. přestěhování kvůli zaměstnání partnera nebo z důvodu sňatku	☐
7. vlastní nemoc nebo invalidita	☐
8. změna bydliště, další studium, odchod do starobního, předčasného či invalidního důchodu, rozhodnutí žít z úspor a jiné důvody	☐

C24 Jaké bylo Vaše předchozí zaměstnání (profese)? Popište prosím co nejpodrobněji práci, kterou jste vykonával(a).	
→ dvoumístný kód CZ-ISCO:	

C25 Popište hlavní činnost místní jednotky firmy nebo organizace, kde jste pracoval(a).	
→ dvoumístný kód CZ-NACE:	

C26 Jaké postavení jste měl(a) ve svém předchozím zaměstnání?	
1. zaměstnanec	☐
2. společník, jednatel s.r.o.	☐
3. osoba samostatně výdělečně činná se zaměstnanci	☐
4. osoba samostatně výdělečně činná bez zaměstnanců	☐
5. pomáhající rodinný příslušník	☐

C27 Kdy jste nastoupil(a) do svého prvního řádného zaměstnání, popř. začal(a) podnikat?	
první zaměstnání v roce	

C28 Kolik let jste od té doby odpracoval(a)?	
počet roků	

PŘÍJMY ZA ROK 2019

Příjmy ze zaměstnání

C29 Měl(a) jste v minulém kalendářním roce příjem ze zaměstnání? Vedle příjmu z hlavního pracovního poměru uveďte případný příjem z dalších pracovních poměrů, prací na dohody a ostatních jednorázových a příležitostných prací.

1. ano 2. ne → C35

C30 Uveďte prosím, kolik činil v minulém kalendářním roce Váš hrubý, resp. čistý příjem ze zaměstnání (dle uvedených položek). Můžete uvést buď pravidelný měsíční příjem (průměrný) nebo celkový roční příjem zahrnující i veškeré příplatky a mimořádné příjmy.

		počet měsíců	Kč	počet měsíců	Kč
hlavní pracovní poměr	hrubý ☐	M			
	čistý ☐	R			
další pracovní poměr	hrubý ☐	M			
	čistý ☐	R			
dohoda(-y) o provedení práce	hrubý ☐	R			
	čistý ☐				
dohoda(-y) o pracovní činnosti	hrubý ☐	R			
	čistý ☐				

C31 Obdržel(a) jste v minulém kalendářním roce některou z následujících položek jako příjem navíc? Uveďte prosím hrubou resp. čistou částku těchto dodatečných příjmů za celý minulý kalendářní rok, případně zaškrtněte, že jste žádný příjem navíc neobdržel(a).

	částka v Kč
1. náhrada za přesčasy, mimořádné odměny, 13. plat, podíly na výsledku hospodaření firmy, prémie, bonusy, provize z obchodu	hrubá ☐ čistá ☐
2. odstupné	hrubá ☐ čistá ☐
3. ošatné	hrubá ☐ čistá ☐
4. diety na služební cesty	čistá ☐
5. spropitné a jiné příjmy	čistá ☐
6. žádný příjem navíc jsem neobdržel(a), resp. všechny příjmy navíc jsem již zahrnul(a) do C30	☐

Požítky od zaměstnavatele

C32 Poskytoval Vám Váš zaměstnavatel v minulém kalendářním roce automobil, dodávku či jiné motorové vozidlo, které jste mohl(a) využívat i pro soukromé účely? Pokud ano, uveďte kolik měsíců jste jej využíval(a).

1. ano, využíval(a) jsem počet měsíců
2. neposkytoval / nevyužíval(a) jsem

C33 Poskytoval Vám Váš zaměstnavatel v minulém kalendářním roce příspěvky na stravování v podobě závodního stravování, stravenek či gastropassu? Odhadněte prosím měsíční nebo roční výši těchto příspěvků.

1. měsíční
2. roční
3. neposkytoval / nevyužíval(a) jsem

částka v Kč

C34 Poskytoval Vám Váš zaměstnavatel některé další výhody a nepeněžní služby, ať už zdarma nebo za částečnou úhradu? Odhadněte prosím roční výši (v Kč) těch, které jste v minulém kalendářním roce využíval(a).	
1. mobilní telefon, pevná linka	5. příspěvek na sportovní vyžití, dovolenou
2. jazykové kurzy	6. příspěvek na penzijní nebo životní pojištění
3. příspěvek na benzín, dopravu	7. ostatní benefity
4. slevu na firemní zboží nebo služby	

**Příjmy z podnikání
a jiné samostatné výdělečné činnosti**

C35 Měl(a) jste v minulém kalendářním roce nějaké příjmy z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti? Pokud máte příjem jako spolupracující osoba, uveďte prosím částku rozepsanou na Vaši osobu jako podíl z úhrnné společné částky.	
1. ano ☐ → C36	3. ne ☐ → C38
2. ano, jako spolupracující osoba ☐	částka v Kč → C38

C36 Jaký byl Váš zisk/ztráta z podnikání (tj. rozdíl mezi příjmy a výdaji) v minulém kalendářním roce? Vybte jednu z následujících možností pro vyčíslení Vašich příjmů z podnikání.	
1. daňové přiznání - hrubý zisk/ztráta (základ daně) v Kč	2. vlastní odhad hrubý - zisk/ztráta v Kč čistý

C37 Využíval(a) jste opakovaně, případně použil(a) jste jednorázově peněžní prostředky z příjmů z Vašeho podnikání na soukromé účely? Pokud ano, v případě opakovaných výběrů uveďte prosím počet měsíců a pravidelné měsíční částky, v případě jednorázových uveďte jejich roční úhrn.			
	výběry nebyly	počet měsíců	částka v Kč
1. opakované	☐		měsíční
2. jednorázové	☐		roční

Další příjmy z pracovní činnosti

C38 Měl(a) jste v minulém kalendářním roce příjmy za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu, televize nebo sociálních sítí jako drobné autorské honoráře nepřesahující 10 000 Kč měsíčně od téhož plátce? Pokud ano, uveďte prosím jejich roční úhrn.	
1. ano ☐	2. ne ☐
celková roční částka v Kč	

C39 Měl(a) jste v minulém kalendářním roce nějaké další příjmy z pracovní činnosti?	
1. ano ☐	2. ne ☐
celková roční částka v Kč	

Poznámky:

Ostatní příjmy

C40 Měl(a) jste v minulém kalendářním roce některé z následujících příjmů, ať už pravidelných nebo jednorázových? Uveďte prosím vždy čistý celoroční příjem.		
	neměl(a)	roční částka v Kč
1. příjmy z kapitálového majetku úroky z účtů v bance, z vkladů a vkladových listů; podíly na zisku kapitálových společností a družstev, dividendy z akcií; výnosy z cenných papírů, dluhopisy, obligace; příjmy ze zdrojů v zahraničí	☐	
2. příjmy z prodeje příležitostná domácí samovýroba; prodej zemědělských výrobků jako přebytků z vlastního hospodářství	☐	
3. příjmy ze životního pojištění pojistné plnění pro případ dožití určitého věku nebo v případě úmrtí jiné osoby	☐	
4. příjmy z neživotního pojištění plnění z jiných druhů pojištění (úrazové, nemovitosti, domácnosti, motor. vozidel atd.)	☐	
5. stipendia, kapesné učňů prospěchové, sociální i bytovací stipendium	☐	
6. výhry z loterií, sázek, sportovních a jiných soutěží	☐	
7. finanční dědictví	☐	
8. jiné příjmy náhrady majetkových křivd (restituce), finanční vyrovnání a odškodnění; odstupné za uvolnění bytu; státní podpora a úroky ze stavebního spoření (pouze v případě jednorázové výplaty)	☐	

Sociální příjmy

C41 Pobíral(a) jste v minulém kalendářním roce některý z uvedených druhů sociálních příspěvků a dávek? Uveďte prosím počet měsíců pobírání a měsíční částku. U vybraných dávek uveďte také počet dní nemoci, resp. OČR, pokud se jednalo o dobu kratší než 1 měsíc.						
		nepobíral(a)	počet měsíců	Kč	počet měsíců	Kč
1. podpora v nezaměstnanosti	rekvalifikace ☐	☐				
2. rodičovský příspěvek		☐				
3. příspěvek na péči		☐				
4. výsluhový příspěvek, odchodné		☐				
dávky nemocenského pojištění						
5. nemocenské	počet dní nemoci	☐				
6. ošetřovné	počet dní OČR	☐				
7. peněžitá pomoc v mateřství, otcovská dovolená		☐				
dávky důchodového pojištění						
8. starobní důchod		☐				
9. vdovský/vdovecký důchod		☐				
10. invalidní důchod	stupeň invalidity	☐				
11. sirotčí důchod	počet dětí	☐				
12. dávky pro osoby se zdravotním postižením (příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku)		☐				
13. jiné sociální dávky		☐				

Daně z příjmu

C42 Měl(a) jste v minulém kalendářním roce nějaké zdanitelné příjmy, ze kterých Vy (resp. Váš zaměstnavatel) odvádíte daň?

1. ano

2. ne → C44

C43 Uplatňujete za rok 2019 u svého zaměstnavatele nebo ve svém daňovém přiznání nárok na následující úlevy na dani?

1. na vyživované dítě počet dětí

2. na vyživované dítě ZTP-P počet dětí

3. na manželku/manžela

4. na manželku/manžela, který je držitelem ZTP-P

5. na poživatele invalidního důchodu (1. a 2. stupeň)

6. na poživatele invalidního důchodu (3. stupeň)

7. na držitele ZTP-P

8. na studium

9. hodnota daru

10. odečet úroků (např. u hypotéky)

11. penzijní připojištění

12. životní pojištění

13. členský příspěvek odborů

14. odpočet ztráty

15. další položky podle §34 (reinvestice, věda, výzkum)

16. sleva za umístění dítěte (školkovně)

C44 Byly Vám v minulém kalendářním roce z důvodu exekučního nebo insolvenčního řízení pravidelně sráženy určité částky ze mzdy, důchodu nebo sociální dávky? Pokud ano, uveďte prosím počet měsíců a měsíční výši těchto srážek.

1. ano počet měsíců

měsíční částka v Kč

2. ne

Penzijní připojištění

C45 Platil(a) jste si v minulém kalendářním roce příspěvky na penzijní připojištění? Pokud ano, uveďte prosím počet měsíců a měsíční částku Vašich (vlastních) příspěvků v minulém kalendářním roce.

1. ano počet měsíců

měsíční částka v Kč

2. ne

C46 Pobíral(a) jste v minulém kalendářním roce pravidelný důchod z Vašeho penzijního připojištění? Pokud ano, uveďte prosím počet měsíců a měsíční částku pobíraného důchodu.

1. ano počet měsíců

měsíční částka v Kč

2. ne

Materiální podmínky

C47 Máte alespoň dva páry dobře padnoucích bot (z toho alespoň jeden celoroční pár)?

1. ano 2. ne, nemohu si dovolit 3. ne, z jiného důvodu

C48 Uveďte prosím, zda vykonáváte následující činnosti. U činností, které neděláte, označte důvod proč.

	ano	ne	
		nemohu si dovolit	z jiného důvodu
1. pořizujete si za obnošené oblečení alespoň některé nové (nikoliv ze second-handu, z bazaru apod.)	☐	☐	☐
2. scházíte se alespoň jednou za měsíc s přáteli či příbuznými v kavárně, restauraci, baru, popř. u Vás doma	☐	☐	☐
3. věnujete se ve svém volném čase pravidelně nějaké placené aktivitě (sport, návštěva kina apod.)	☐	☐	☐
4. utratíte každý týden určitou částku pro sebe (např. lístek do kina, drobný dárek atd.)	☐	☐	☐

Zdraví

C49 Jak celkově hodnotíte svůj zdravotní stav?			
1. velmi dobrý	☐	4. špatný	☐
2. dobrý	☐	5. velmi špatný	☐
3. přijatelný	☐		

C50 Máte nějakou dlouhodobou nemoc nebo dlouhodobý zdravotní problém, který již trvá nebo bude trvat 6 měsíců či déle?	
1. ano	☐
2. ne	☐

C51 Byl(a) jste kvůli zdravotním problémům nejméně po dobu posledních 6 měsíců omezen(a) v činnostech, které lidé obvykle dělají?	
1. ano, vážně omezen(a)	☐
2. ano, omezen(a), ale ne vážně	☐
3. ne, neomezen(a)	☐

C52 Kolikrát jste za posledních 12 měsíců navštívil(a) praktického lékaře nebo specialistu s výjimkou zubaře a očního lékaře?	
počet návštěv	

C53 Potřeboval(a) jste během posledních 12 měsíců alespoň jednou navštívit zubaře nebo ortodontistu?	
1. ano	☐
2. ne	☐ → C56

C54 Navštívil(a) jste zubaře nebo ortodontistu pokaždé, když jste potřeboval(a)?	
1. ano	☐ → C56
2. ne	☐

C55 Proč jste k zubaři či na ortodoncii nešel(-a)? Uvedte hlavní důvod.	
1. nemohl(a) jsem si to dovolit, příliš drahé, nehradí pojišťovna	☐
2. čekací seznam, velmi dlouhá objednávací lhůta	☐
3. nemohl(a) jsem se uvolnit z práce nebo od péče o děti či jinou osobu	☐
4. daleké cestování, nevyhovující způsob dopravy	☐
5. strach ze zubaře, vyšetření či léčby	☐
6. chtěl(a) jsem počkat, zda se zdravotní problém sám nezlepší	☐
7. neznal(a) jsem žádného dobrého zubaře	☐
8. z jiného důvodu	☐

C56 Potřeboval(a) jste během posledních 12 měsíců alespoň jednou navštívit praktického lékaře nebo specialistu?	
1. ano	☐
2. ne	☐ → konec

C57 Navštívil(a) jste praktického lékaře nebo specialistu pokaždé, když jste potřeboval(a)?	
1. ano	☐ → konec
2. ne	☐

C58 Proč jste k lékaři či specialistovi nešel(-a)? Uvedte hlavní důvod.	
1. nemohl(a) jsem si to dovolit, příliš drahé, nehradí pojišťovna	☐
2. čekací seznam, velmi dlouhá objednávací lhůta	☐
3. nemohl(a) jsem se uvolnit z práce nebo od péče o děti či jinou osobu	☐
4. daleké cestování, nevyhovující způsob dopravy	☐
5. strach z lékaře, vyšetření či léčby	☐
6. chtěl(a) jsem počkat, zda se zdravotní problém sám nezlepší	☐
7. neznal(a) jsem žádného dobrého lékaře	☐
8. z jiného důvodu	☐

Poznámky:

Mnohokrát děkujeme za účast na tomto rozhovoru

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Štěpánka Vondráčková, DiS.

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Český statistický úřad a jeho šetření v domácnostech

Rok: 2020

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 16

Počet titulů českých použitých zdrojů: 39

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 11

Vedoucí práce: doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph. D.